

Lutemisen Alf-uoppi

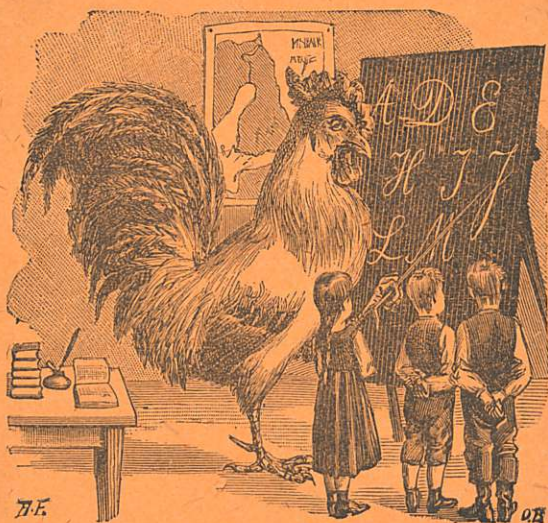
eli

Napinen.

Toimittanut

Herman Djala.

Var.

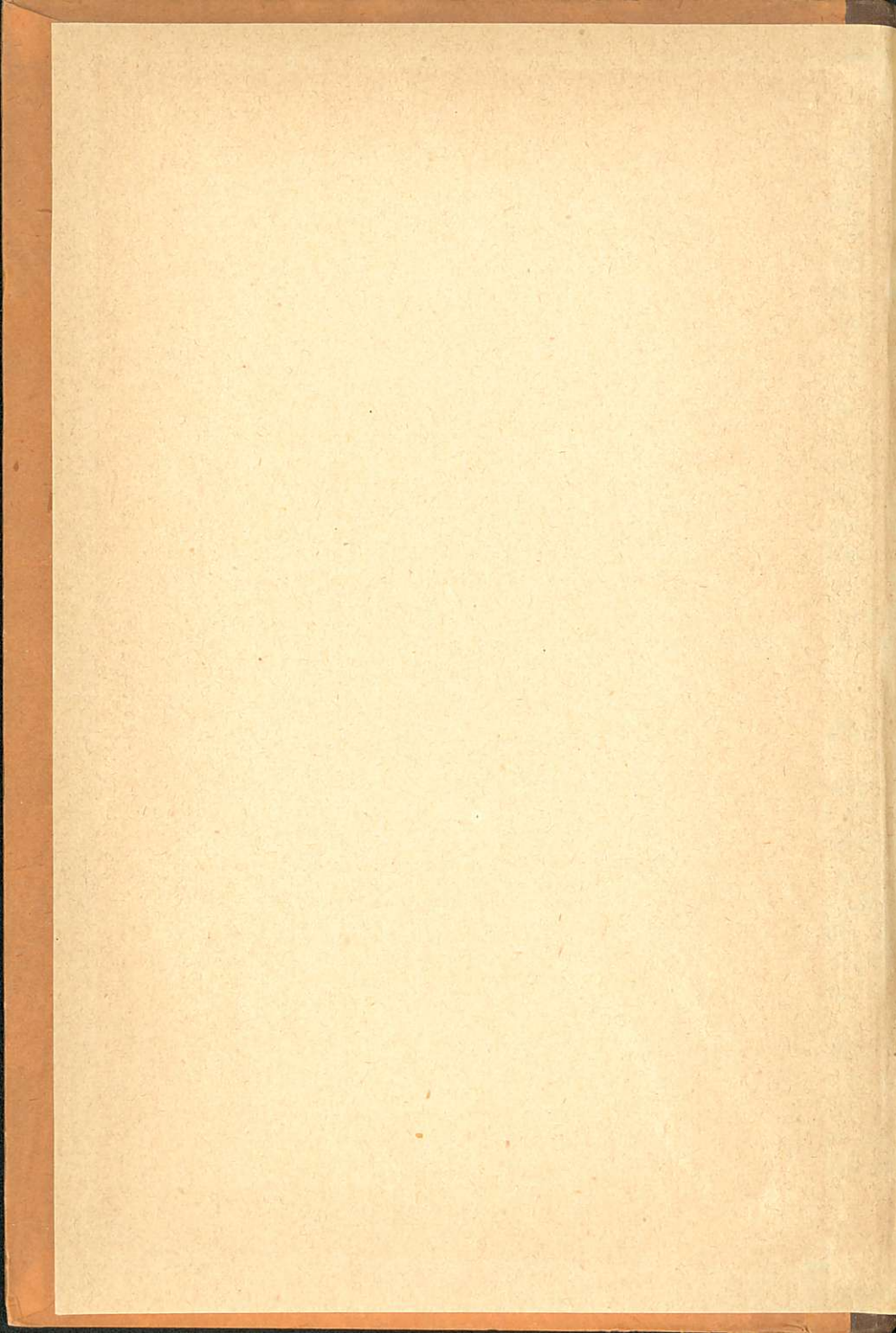

Kaamattim kertomuksilla varustettu painos.

Porwoossa, Werner Söderström.

Hinta: 35 penniä.

Uman „Kaamattim kertomuksia” on hinta 25 p.

Lutemisen Alku-oppi

eli

Lapinen.

Kotia ja kiertokoulua warten,

toimittanut

Serman Djala.

Maamatun kertomuksilla warustettu painos.

Porwoosja,
Werner Söderström'in kirjapainosja ja kustantama.
1890.

Esipuhe.

Olemaisot olot vaativat, niin kansan kokeissa kuin kiertokouluisjakin, lukemisen alku-opetuksessa seuraamaan vanhaa tapaa, jonka mukaan lukeminen aljetaan ensin, ja sitten vasta siihen yhdistetään kirjoittaminen. — Tämä Apinen, joka nyt ujoistellen pyytää päästä kanjamme lasten suosiin, tarkoittaa kuitenkin lasten alku-opetuksen parantamista, erittäinkin kokeissa.

Mitä koti-opetukseen tulee, on ilman poikkeusta ollut sääntönä, että lapsen on ensi työhönsä pitänyt oppia tuntemaan koko kirjaimisto, niin isot kuin pienetkin kirjaimet alusta loppuun. Esiteltäköön nämä Apisessa olevain kuvain avulla, tahi ilman, niin työssä ja kateera pala se kirjaimisto on taitessa tapauksessa alottellevalle lapselle yhteen jaksoon julattaa. Sentähden viivytyksinkin ystävään aakkosten eli kirjaimiston oppimisessa usein kaffiin vuotta, ja sittenkin lapsi osaa luetella ne töin tuskin ainoastaan ulkomuistista.

Varinkin tämän epäkohdan poistamiseksi olen uskaltanut ryhtyä toimitteluun tätä Apista, jossa lasta ensi aluksi waaditaan tuntemaan ainoastaan 4 ääntiötä: **a, o, u, i**. Kun lapsi nämä tuntee, saa hän jo harjoittaa tawaamalla muuttamaan näitä tavuiksi. Kun näistä on selvitty, otetaan toiset 4 ääntiötä esille ja tehdään samat temput. Sitten seuraa tuttavuutta tekemään yksi kerake erältänsä. Tämä niin ikään tawaamalla yhdistetään tavuksi jokaisen ääntiön — ja jonkun entuudesta tunnetun kerakkeen kanssa. Tärkeä huomioon otettava seikka on, että ahkerasti aina ferrataan edellisiä harjoituksia, ennenkun otetaan uutta esille; sillä muutoin entiset unohtuvat. Kirjaimien tuntemisen ja tawaamisen harjoitus käyvät siis rinnakkain, eikä mikään ikävä taiwal tee läwitse pääsemiselle vaikeuksia.

Kun pienet kirjaimet ovat näin opitut, päästään isoista kirjaimista selwille jo werrattain wähhällä waiwalla. Ja kun lapsi on kirjaimet oppinut, osaa hän myöskin jo tawata. Tawuuharjoitusten perästä seuraa suomalaisen kirjaimisto, sen perästä wieraat kirjaimet, ja sitten vasta täysinäinen kirjaimisto sekä tawallisilla että latinalaisilla kirjaimilla. Huoleti kuitenkin jaadaan vielä mennä latinalaisen kirjaimiston ohitse, kunnes kirjassa tulee esille lukukappaleita näillä kirjaimilla.

Koska Kristin opin opetusta woi paraiten alottaa P. Raamatun kertomuksilla, olen näitä ajetannut pienen kokeelman sisälukukappaleiden jälkeen. Raamatun kertomuksista saa lapsi selwimmän käsityksen Jumalasta ja Hänen armohallituksestaan. Wasta sitten woiپی lapsi jossakin määrässä omistaa käsitteitä Kristin opin „**päättäväläistä**.” Toiwon, että näihin liitetty wirren wärstj edistäwät yhtä paljon asian ymmärtämistä, kuin mielen ylennystä, warinkin jos lasta opetetaan niitä weisaamaan.

Toholammilla, Maaliskuulla 1889.

Toimittaja.

Lausunto.

„Lasten alkuopetus on siksi tärkeä, että se ansaitsee hyviä oppikirjoja tuelsensa, semmentkin kun säännöllistä opetuskäytä vielä puuttuu useimmista kanjamme kokeista ja kiertokouluista. Herojen Raunonen ja Niemen Apiset ovat jo melkoisessa määrässä woineet poistaa tuntuwaa puutetta tässä suhteessa, jonkatahden niitä onkin lukuisia kiertokouluissa ahkerasti wiskelty. Mutta vielä näitä täydellisemmin tarkeitustaan wastaawana pidämme käsillä olevan Apisen, ei ainoastaan siihen lapsen tajuntakannalle luonnollisempaan opetustapaan katsoen, että aakkosin tutustuminen aljetaan ääntiöillä, joihin kerakkeita liittelemällä opitaan nämäkin helposti tuntemaan ja tawassa tawaamaan, waan myöskin siitä syystä, että sisälukukappaleet ovat hywin keweitä ja muuten kaffin puolin onnistuneita. Siten käypäin lapselle mahdolliseksi oppia lukemaan mil'tei leikitellen; seikka, joka on äärettömän suuresta painosta, koska liiallinen rasitus jo heti alussa wafentaa lapsen mieltä ja tekee monelle lukemisen läpi elämän kateaksi ja ikäwäksi. Kun lukutaitoa on syystä pidetty kansallemme kalliina aarteena, jota sen nykyinen hengellinen ja maallinen siwistys saapi suureksi osaksi kiittää, toiwotamme tätäkin pientä opasta terwetulleeksi tuomaan monelle Suomen lapselle tuota kallista aarretta ajallisesti ja iankaikkisesti siunaufseksi.

Almajoki, Elokuun 6 p. 1889.

Johannes Ilmanen, kappalainen.”

„Edellä olewaan lausuntoon yhdyin. Toholammilla, Lokakuussa 1889.

Joh. Schönberg, kirkkoherra.”

I. Kirjaimien tunteminen ja tawaaminen.

1. Pienet kirjaimet ja yksinäisiä tawuja.

a o u i. | **ä ö y e.**

ai oi ui, au ou iu, uo. | äi öi yi ei, yö ie äy öy.

m. am om um äm öm ym em im, ma mo
mu mä mö my me mi.

n. an on un än ön yn en in, na no nu nä
nö ny ne ni.

man mon mun män mön myn men min, nam nom num
näm nöm nem nim.

r. ar or ur är ör yr er ir, ra ro ru rä rö
ry re ri.

mar mor mur mär mör myr mer mir, ran ron run rän
rön ryn ren rin.

l. al ol ul äl öl yl el il, la lo lu lä lö ly
le li.

lan lon lun län lön lyn len lin, lar lor lur lär lör lyr
ler lir.

Yksinäinen eli lyhyt ääntiö on lausuttava lyhyesti: a on lausuttava a, eikä aa; o on lausuttava o, eikä oo, j. n. e.

Sansu kerakkeet wanhan tahti uuden ääntämistavan mukaan, ei itse oppimisesä tee mitään eroa, paitsi että uusi ääntämistapa waatii enemmän aikaa ja esiharjoituksia. Kun kobeissa warmaankin wanhaa ääntämistapaa seurataan, suota-

S f. as os us äs ös ys es is, sal sol sul fäl
föl fyl fel fül.

sa saa sai, so soo soi, su suu sui, sä sää säi, sö söö söi,
se see sei, si sii sie.

H. ah oh uh äh öh yh eh ih ha haa hai hain,
ho hoo hoi hoin, hu huu hui huin, hä hää
häi häin, hö höö höi höin, he hee hei hein.

P. ap op up äp öp yp ep ip; pa paa pai, po
poo poi, pu puu pui, pä pää päi, pö pöö
pöi, py pyy pyi, pe pee pei, pi pii pie.

hap hoop huip, häp hööp hyyp; pal pool puil, päl pööl pyil.

T. at ot ut ät öt yt et it; ta taa tai, to too
toi, tu tuu tui, täis töis tyis, teis ties.

hait hoit huit, läit löit lyit, teit tiet; tap tos tul, täin
töin tynn teen tiin.

F. af of uf äf öf yf ef if; fam fon fur fäl
fös fyp fet fih.

mauf nuof räyf syöf houf peuf tiuf, maif noif huit säit
röif pyif.

W. wa waa wai, wo woo woi, wu wuu wui,
wä wää wäi, wöin wyin, wei wein, wie
wien, wau wou wäy wöy.

J. ja jaa jo joo joi, jää jäi jäy, ju juu juo
juon, jään jäin jäis jöis, jout jär jäyf jäit.

foon huomauttaa, että **m** on lausuttava **äm**, eikä **ämmä**; **n** = **än**, eikä **ännä**;
r = **är**, eikä **ärrä**; **l** = **äl**, eikä **ällä**; **s** = **äs**, eikä **ässä**; **h** = **ho**, eikä **hoo**;
p = **pe**, eikä **pee**; **t** = **te**, eikä **tee**; **f** = **fo**, eikä **foo**; **w** = **we**, eikä **wee**,
eikä **wuu** j. n. e.

h äännetään paljoa pehmeämmästi, kuin **t**; ja **g** pehmeämmästi, kuin **f**.

2. Yksitawuisia sanoja.

myön maan. wai niin. hän möi myös puun. mies on hän. hän syö. hän juo ja tuo. hän saa. wai niin! myö, jos myöt! syö, jos syöt! ken on tuo mies? wie pois hän!

tuon saan. et saa. jos sen saan, niin syön sen. jos en saa, niin en syö. ei tuo mies saa. on se niin ja näin. on pää, kuin puu.

3. Kaksitawuisia sanoja.

D ma-to ma=don, ko-ti ko=din, mu-ta mu=dan, mai-to mai=don, täh-ti täh=den, keh-to keh=don, su-si su=den, sy-si sy=den, we-si we=den, waah-to waah=don, hiih-tää hiih=dän, saan saa=da, syön syö=dä, ma=de ma=teen, kai=de kai=teen.

G hon-ka hon=gan, han-ti han=gen, kan-ti kan=gen, ken-kä ken=gän, lan-ka lan=gan, win=kuu win=gun, won=kuu won=gun, on-kii on=gin, tun=tee tun=gen, hen-kii hen=gin.

kyl-lä mi=nä lap=si par-ka o=len wie-lä ai=wan heik=ko. mut-ta en=pä su=re si=tä. sa=moin o=wat kait=ki muut=kin ker=ran ol=leet. mut-ta näin sa=noo äi=ti mul=le: ä=lä, lap=si, o=le lais=ka! sil=lä „lais=ka ppy=tää ei=kä saa. mut-ta wirt=ku saa=pi yl=tä kyl=lin.” näin sa=noo myös=kin itse tai=waan her=ra, jo=ka pi=tää ai=na huo=len sii=tä, jo=ka wain on hy=wä lap=si.

niin=pä koi=tan täs=tä lä=hin työ=tä teh=dä: lu=en jo=ka päi=wä. siu=naa her=ra pien=tä las=tas! tah=don ol=la ai=na hy=wä lap=si.

4. Isot kirjaimet.

a A	Vi=mo an=taa. Au=na as=tuu.
	Al=ma aut=taa. Ant=ti al=kaa.
e E	Ge=wa es=tää. El=ma et=sii.
	Erk=ki ek=syy. El=li e=lää.
h H	Hal=li haut=kuu. Heit=ki heit=tää.
	Hel=mi hei=luu. Hil=ja hii=pii.
i I	Im=pi it=kee. Il=ma is=kee.
	Is=to ilk=kuu. Ii=ta is=tuu.
j J	Ja=lo jat=saa. Jou=lu jou=tuu.
	Juh=ta juok=see. Jä=nis jät=tää.
l L	Lin=tu len=tää. Lai=na lau=laa.
	Lii=sa liik=kuu. Lam=pi läit=kyy.
m M	Mat=ti mais=taa. Mit=to miet=tii.
	Mai=ja mat=ki. Mur=ri mur=raa.
n N	Nil=la nie=lee. Nan=ni nau=raa.
	Nei=ti neu=loo. Nii=lo niit=tää.
o O	Oi=wa op=pii. Ol=li os=taa.
	Or=po ot=taa. On=ni o=saa.
p P	Paa=wo pais=kaa. Pai=men pais=taa.
	Pek=ka per=kaa. Poi=ka par=kuu.
r R	Rau=ha ruok=ki. Ris=to rii=suu.
	Ryy=sy re=pee. Re=ki rien=tää.
s S	Si=mo sil=poo. Sii=wo siir=tää.
	Suo=mi soit=taa. Sydän syt=ki.
t T	Toi=wo tot=tuu. Ti=mo tie=tää.
	Tuo=mas tun=tee. Tä=ti täh=tää.

u U	Ul=la us=too. Uf=ko uh=kaa. Ur=po uit=taa. Uu=no uur=taa.
w W	Wäi=nö wä=syy. Weik=ko wei=saa. Wil=ho wii=pyy. Wil=pas wiil=tää.
y Y	Yr=jö ys=kii. Ys=kä yl=tyy. Yr=my yr=mii. Yl=kä yö=pyy.
ä Ä	Äi=jä är=jyy. Äm=mä äh=kyy. Äi=ti ään=tää. Är=ri är=tyy.
ö Ö	Öi=nen öit=sii. Ök=ys öyh=kää. Öp=lö öyh=kää. Ör=ri ör=rää.
d D	*) Dii=on Daa=wid Dii=do Doo=tan.
g G	*) Goo=sen Gan=ges Gil=gaal Giide.

5. Mo-ni-ta-wui-si-a sa-no-ja.

a) Kis-sa.

Kis-sa i=met=tää pen-tu=an-sa. Kis-sa on siis i=met=tä-jä e-li ni=sä=e-läin. Pen-tu kul=tee en-sin ryö=mi=mäl-lä. Se ei woi wie-lä kä-wel-lä.

Wä-hi-tel-len kas-waa pen-tu suu-rem=mat-si. Se o-saa jo lat-ti=a mai-to=a ruu=hes-ta. We-te=le nuo=raa laat-ti=al-la, niin pen-tu juok=see sen pe-räs-sä!

E-mä-kis-sa tuo=pi pen=nul=len-sa hii-ren e-lä=wä=nä. Mut-ta pen-tu ei us=kal-la kos=ke=a hii-reen. E-mä kiu=saa hiir-tä kau-an.

Toi-si-naan pääs=tää kis-sa hii-ren ir-ti. Hii-ri-rauk=ka y=rit=tää juos-ta pii=loon. Mut-ta kis-sa sil=mäi=lee wief=kaas-ti

*) D ja G eivät alota suomentielisiä sanoja.

ym=pä-ril=len=sä. Se kaap=paa hii=ren kiin=ni. Wiim=mein kuo=lee
hii=ri=par=ta haa=woi=hin=sä ja wai=woi=hin=sä.

Kun kis=sa kiu=saa, pii=naa hiir=tä,
Sä ä=lä, lap=si, huo=li sii=tä!
Se on kis=san työ=tä waan —
Ih=mi=sen ei lai=sin=kaan.

b) Koi=ra.

Si=lit=te=le koi=ran pää=tä! Pu=hu sil=le ys=tä=wäl=li=si=ä sa=no=ja!
Sil=loin se nuo=les=ke=lee kät=tä=si. Se hei=lut=te=lee hän=tään=sä
ys=tä=wäl=li=ses=ti. U=se=at koi=rat ym=mär=tä=wät ih=mi=sen pu=heen.
Ne op=pi=wat te=ke=mään kum=mal=li=si=a temp=pu=ja.

Koi=ra mat=kus=taa ha=lut=kaas=ti i=sän=tän=sä mu=ka=na. I=sän=tä
saa kyl=lä jät=tää ta=wa=ran=sä pal=jaan tai=waan al=le. Hän saa ol=la
huo=le=ti niis=tä. Ku=kaan ei us=kal=la nii=hin kos=ke=a. Sil=lä
us=kol=li=nen koi=ra on war=ti=ja=na.

Met=säs=tä=jäl=le on koi=ra suu=re=na a=pu=na. Se et=sii o=tut=sen
pii=lo=pai=kan. Kun o=tus on am=mut=tu, nou=taa koi=ra sen i=sän=näl=len=sä.

Ker=ran koi=ra ni jo=en poik=ki. Suu=ri li=han pa=la=nen o=li
sen suus=sä. Au=rin=ko pais=toi kirk=kaas=ti we=teen. Koi=ra huo=ma=si
li=han war=jon ku=was=ta=wan we=des=sä. Koi=ra luu=li war=jo=a
li=han pa=lat=si. Koi=ra a=wa=si suun=sä si=tä ot=ta=maan. Mut=ta,
woi on=net=to=muut=ta! To=del=li=nen li=ha=kap=pa=le pu=to=si
we=teen. Se up=po=si sin=ne. Näin me=net=ti koi=ra saa liin=sä
ah=ne=u=ten=sä täh=den.

Du koi=ra kyl=lä us=kol=li=nen,
Kun kas=wa=tut=sen hy=wän saa.
Waan ah=ne=us — se pe=tol=li=nen
Myös wa=hin=loon=kin joh=dat=taa.

Kun lappi osaa kaikki tawuuharjoitukset selwästi tawata, annetaan hänen sitten alusta alkaen harjoitella suorastaan lausumaan tawuja ilman tawaamista. Semmoinen lukeminen on tawuttain lukemista.

6. Suomalainen kirjaimisto. *)

a d e g h i j k l m n o p r s
t u w y ä ö.

A D G G H J K L M N O
P R S T U W Y Ä Ö.

7. Wieraat kirjaimet.

B b Ba=be=li. Bib=li=a. Be=tel.
C c Ce=ci=li=a. Ci=ce=ro. Cor=si=ca. (lue: Korfita).
F f Fi=lip=pus. Foi=ni=ti=a. Fa=bi=an.
Q q v. Qwan=ten. Qwi=ri=nus. Que=bec.
X x Xe=no=fo=ni. Xan=tip=pa. Xer=res.
Z z Za=ka=ri=as. Zi=ou. Zy=rich.
U u U=bo. Ur=hus. U=ker=man.

Muistutus. **B** äännetään paljoo pehmeämmästi, kuin **p**. — **C** äännetään kuten **s**, jos etä seuraa **ä ö y e i**. Muusja tapauksesja **c** äännetään kuten **k**. — **F** äännetään paljoo kiiwaammin, kuin **w**; — **q** äännetään, kuten **k**; **r** äännetään, kuten **ts**; — **z** äännetään, kuten **ts**; ja ruotsalainen **å**, kuten suomalaisen **o**.

*) Kirjain on puhe-äänen eli kielen äänen merkki. Suomentielessä on 21 kirjainta, jotka ovat kahdenlaisia: ääntiöitä ja kerakkeita. Ääntiö on semmoinen kielen ääni, jonka woi ysfinänsä selwästi ääntää. Kerake on semmoinen kielen ääni, jonka wpi ainoastaan ääntiön ohesja selwästi ääntää.

Ääntiöt owat: a e i o u y ä ö.

Kerakkeet owat: d g h j k l m n p r s t w.

Nyt saa antaa lapsen lukea kirjaimisto ulkoakin, että hän oppisi aakosjärjestyksen.

8. Täyhinäinen kirjaimisto.

a) Tavalliset, eli fraktuuri-kirjaimet.

A B C D E F G H I J K L M N O P
 Q R S T U V W X Y Z Å Ä Ö.
 a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z å ä ö.

b) Latinalaiset, eli antiqwa-kirjaimet.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T
 U V W X Y Z Å Ä Ö.
 a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z å ä ö.

9. Väli-merkit.

= tavumerkit.

, pilkku.

; puolipiste.

: kaksoispiste.

. piste.

! huudahdusmerkki.

? kysymysmerkki.

() [] sulku-merkit.

" " lainausmerkit.

' heittomerkki eli hengähdysm.

— ajatusmerkki.

§ pykälämerkki.

* † osoitusmerkit.

= yhtäläisyyden merkki.

10. Numerot.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24,
 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38,
 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52,
 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66,
 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80,
 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94,
 95, 96, 97, 98, 99, 100.

II. Sujuwa luku.*)

1. Koti.

1. Toisinaan käyn naapurissa kyläilemässä. Saan siellä joskus woileipää. Saanpa maitoakin. Mutta kylässä ei ole kauan hyvä olla. Pian haluan tulla kotiini. Muistan äitini. Muistan isäni. Muistan weljeni ja siskoni. — Muistan kotini.

2. Kotona kuulen äitini suloisen äänen. Siellä näen hänen rakkaat kaswonsa. Saan istua äitini sylissä. Se on niin pehmeä ja lämmin. Usein olen istunut isäni polwella. Hän opettaa hyödyllisiä asioita. Isä ja äiti ovat vanhempiani. He ovat niin hyviä. Ei missään ole niin hyvä olla, kuin kotona.

3. Vanhempiani laittawat minulle ruokaa ja waatteita. Toisinaan olen sairaana. Silloin he minua erittäin hellästi hoitawat ja sylissänsä kantelewat. Ja he kiittäwät Jumalaa, kun olen parantunut.

*) Waikka lapsi jo osaisikin edellä olleet tawunharjoitukset lukea tawuttain, ei kuitenkaan ole toiwomista, että hän tykenisi heti näitä sujuwan luvun harjoituksia edes tawuttain lukemaan, sitä vähemmin sanottain ja sujuvasti. Annettakoon lapsen ensin tawata yksi palukka useampaan kertaan. Lukekoon sen sitten taas useampaan kertaan tawuttain ja sitten useampaan kertaan sanottain (sana kerralla ja sen perästä lyhyt waiti-olo). Jos lapsi yhtä sanaa jankuttaa useampaan kertaan, i. e. paikaten, on tawaamista tahti tawuttain lukemista vielä harjoitettava. Wasta sitten kun lapsi paikkailematta woi lukea sanottain, woipi hän alkaa sujuwaa lukemista. Opettajana oswa henkilö lukekoon palukan sujuvasti lapselle malliksi ja johdattakoon lasta sitten lukemaan samoin.

Pisteessä (.), kaksoispisteessä (:), huudahdusmerkkisä (!) ja kysymysmerkkisä (?) pitää ääni kokonansa laskeutuman, niin kuin lukeminen ihan loppuiksi; mutta pilkussa (,) ja puolipisteessä (;) ainoasti pysähtymän ilman laskeutumista. Sanan alkupuoli on aina lauuttawa kowemmalla äänellä, kuin loppupuoli.

4. Mutta minä en woikkaan aina olla heille kyllin hyvä. Minä en saata aina heitä totella. Silloin tulee paha luontoni ilmi. Ja vanhemmat ovat pahoilla mielin tottelemattomuuteni tähden. Silloin täytyy heidän minua nuhdella ja rangaista. Sitten he taas iloitsawat, kun woin olla hyvänä lapsena. Ja silloin minunkin on oikein hyvä olla.

5. Usein vanhempani puhuwat Jumalasta: Jumala asuu taiwaan korkeudessa. Hän katselee alinomaa alas maan päälle. Hän näkee, mitä me teemme. Hän kuulee, mitä me puhumme. Hän tietää, mitä me ajattelemme. Hän rakastaa kaikkia ihmisiä. Hän pyytää meitä tykönsä taiwaaseen. Taiwaassa on meidän oikea kotimme.

2. Lapsen laulu.

1. Lapsi olen laulawainen,
Pieni vielä woimaton,
Huwitusta halaawainen,
Huikennellen huoleton.

2. Vanhempien warjelema,
Armas, wietän aikoja;
Suurempien suojelema,
Olen waiilla waiwoja.

3. Aina löhdän awoimena
Äidin helman hupaisen;
Isän polwen istuimena
Tunnen minä turwaisen.

5. Kielto taikka käskeminen
Armas onpi äidiltä,
Opin, neuwon ottaminen
Intoisempi isältä.

4. Eipä äidin rakkautta
Waiwalkaan woi wähentää,
Isän hyvän hartautta
Elon huolet häwittää.

6. Siis on syytä nuoruudessa
Heitä hywin kuulemaan,
Vanhemmille wanhuudessa
Wielä arwo antamaan.

3. Lauri ja hänen leikkitoverinsa.

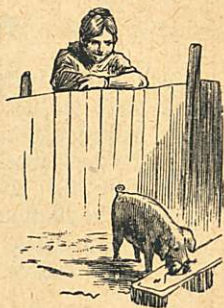
1. Lauri oli vielä pieni poika. Äiti pesi aamuisilla hänen kasvosensa. Äiti puetti hänen puhtaisiin vaatteisiin. Sitten meni Lauri isälle sanomaan „hyvää huomenta.“

2. Nyt alkoi Laurin päivätyö. Kiireesti hän riensi terwehtimään pikkua Liisaa. Liisa oli Laurin paras leikkitoveri. Liisan kanssa saattoi hän puhella kaikenlaisista maailman asioista. Liisa tosin ei osannut sanoa muuta, kuin „miau“. Sillä Liisa olikin vain pieni kissanpoikanen. Ja pienet kissanpoikaset eivät osaa puhua. Mutta Lauri hymäräsi kissaansa kuitenkin hywin.

3. Leikkimisessä oli Liisa erinomainen mestari. Pikkua Lauri oli hevosena, ja juoksi pitkin laattiaa. Äidin vanha huiwi oli rekenä perässä. Liisa koki pienillä terävillä hampailtaan saada huiwin nurkkaan kiinni. Välistä sai Liisa „herrana“ istua huiwilla. Mutta siinä se ei kauan kerralla pysynyt. Se karkasi tuota pikaa tiehensä. Se pujahhti werhon taakse piiloon. Ja Lauri jäi wetämään tyhjää huiwia.

4. Mutta pianpa Lauri huomasi, että Liisa oli mennyt piiloon. Ja silloinkos hän aika kyytiä hakemaan kisuja. Hän haki tuolien ja sänttyjen alta, ja huusi ehtimiseen: „missä Liisa, missä Liisa?“ Hän tuli liikkeelle werhoa. Sen takaa Liisan filmät kiiluivat niin weitikka-
maisesti. ”Ähä jopa löysin, ähä jopa löysin!“ huusi Lauri iloissaan. Ja kissalla ja Laurilla oli niin hupaista yhdessä.

5. Ulkona pihalla oli Laurilla toinenkin toweri, äitinsä porras, nimeltä Naski. Hauska oli katsella, miten se altaastaan syövä mellaasti ja aina töngösteli, olipa ruoka millaista hywänsä, wetelää tai sakeampaa, eikä malttanut edes siivolla olla silloinkaan, vaan työnäsi altaaseen sorffansa juuri paraaseen ruokaan. Oli si kyllä Laurin mieli tehnyt leikitellä Naskin kanssa, vaan

siihen äiti ei suostunut. „Menee tarkuun“, sanoi hän, kuin Lauri sitä pyysi. Sen tähden täytyi tyytyä katselemaan sitä wain karfinan aidan raosta ja sille puhelemaan, johon Naski yksitoikkoiseen vastaeli: „noh, noh!“ Enintään saattoi tawoittaa sen karsää raosta, ja silloinkin wetää kohta pois kätensä, kuin Naski sitä suuhunsa yritteli kaahnata. Ystäwyksinä sitä kumminkin oltiin.

4. Kehtolaulu.

1. Lapsi makuu kehdoissa,
Oma isä tuutii;
Lapsen äiti tuwassa
Uniansa luutii.
2. Äiti leipoo pehmojen
Rakun lapsellensa,
Lapseltansa juuffosen
Ottaa palkkiansa.
3. Nuku, nuku, lapseni,
Nuku itkemättä!
Isä tässä istuwi,
Tuutii herkeemättä.

4. Lapsi nukkuu kiltisti
Isän tuntuessa. —
Onpa niinkuin huwiksi
Isän wanhuudessa.

5. Nukku-Matti ja Uni-Jukka.

1. Nyt hiljaa, poika pieni,
Ja kuule laulua!
Mä lasten ystävästä
Nyt kerron kahdesta:
Ne owat Uni-Jukka
Ja Nukku-Mattinen.
Näin illan tullen käywät
Ne luona lapsien. —
2. Kah, tuolla Uni-Jukka
Jo tulla tallustaa.
Kah, rintaan pää sen painuu
— Woi päätä painawaa! —
3. Jo saapui Nukku-Matti,
Hän wierees istahti.
Ja lapsikullan filmät
Hän umpeen suuteli. —
Nyt nuku rauhan unta,
Jo kaitki hiljenee.
Ja äiti-armaan laulu
Jo luonas waifenee.

6. Uusi ystävä.

1. „Möö, möö!” kuului ääni Mäihälän takapihalta. Raikki lapset kiiruhtivat pihalle katsomaan.

2. „Äiti, äiti!” huudahtivat he yksin suin, — „täällä annuu pieni vasikka.”

3. Niin, siinä seisoi todellakin pieni vasikka. Lasten isä oli sen ostanut pappilasta. Mikaa voittaen oli siitä tulewa kunollinen lypsylehmä. Niin isä sanoi.

4. Lapset sanoivat „hyväää päivää” uudelle ystävänsä. Epyli juoksi heti hauffimaan sille aamiaista. Pienellä kopalla toi hän tuoreita heiniä. Kalle seisoi ja katseli wastatullutta, pitäen toista kättänsä housujen taskussa. Toisessa kädessä oli raippa. Mutta sen hän piilotti selkänsä taakse. Kauniksi nimittivät lapset uutta ystävänsä.

5. Anni, pikku sisar, istui äitinsä sylissä. Hänestä oli melkein yhtä hupaista katsella pöyhistelevää kufkoa, kuin vasikkaa. Kufko olikin lasten lemmikki. Eikä se ole kummakaan. Ollihan kufko niin komea. Sillä oli punainen harja. Sen höyhenet olivat kauniin kirjavat. Ja miten kesy se oli! Se noukki jyviä lasten kädestäkin.

6. Mutta palatkaamme jälleen Kaunikkiin. Se kasvoi kasvamisestaan. Ja lasten oli erinomaisen hauskaa leikkiä sen kanssa. Kun Kaunikki väliin teki hullunkurisia hyppyjä, nauroi Epyli kuffunsa tähdeltä.

7. Mutta Kaunikki kasvoi yhä. Pian pistivät pienien sarmien alut esiin sen kiharaisesta otsasta. Parin vuoden kuluttua ei sillä enää ollutkaan halua leikkiin. Mutta yhtä hyviä ystäviä olivat lapset ja Kaunikki kuitenkin yhä edelleen.

8. Eräänä päivänä ilmoitti äiti lapsille, että Kaunikkilla

oli jo pieni wafikka. Siitä saivat Kalle, Eyyli ja Anni taas uuden leikkikumppanin. Mutta Kaunikki antoi heille joka päivä hyvää maitoa palkinnoksi siitä, että he olivat olleet hyviä sille, kun se oli pieni. Niin ainakin päätti Anni. Ja kyllä hän oli-
tin oikeassa.

7. Pääskynen.

Pääskynen,
Piiskunen,
Sinihiipi,
Wakforinta,
Laulelija,
Lirputtaja,
Lentelijä,
Littelijä,
Ilmieli,
Kaunokielinen,
Teki pesää
Alku kesää
Neunamalle
Katon alle.
Sinne muni
Munansa,
Siellä hautoi
Poikansa.
Pojat lensi
Ilman teille
Hoks meille!
Katselimme,
Kuuntelimme,

Iltoisimme,
Riemuissimme!
Mutta tuolla
Sykyn puolla,
Pois ne lensi
Kauas ensi
Kailki tyyni —
Hyristiwät
Hyristiwät
Siipiänsä
Lähteisjansä;
Hyvästi näin
Jättelivät,
Pientä päättä
Nyökkäsiwät. —
Mutta taaskin
Kewähällä
Lämpimällä
Pääskyssemme,
Piiskussemme
Saapuu tänne
Iltoisemme.

Pääskysset ne siirtää
Tuolla tuwan räystähällä;
Kukkasihin peittyi maa,
Riemuunsa on kewähällä.

Kesä-aika hupaista
Onni pikku lapsosilla;
Seill' on rinnan riennua,
Niinkuin pikku lintusilla.

S. Kettu ja kalastaja.

1. Oli pa kerran ukko. Hän sai eräänä talvipäivänä refensä täyteen kaloja. Hyvin iloisena ajeli hän kotiinsa päin. Matkalla lauleli hän ilomielin.

2. Mutta mikä hän tuolla makuu keskellä tietä? — Ahaa! Kuollut kettupa se on. Tämän piti ukko hyvänä saaliina. Kaunis turkkisi, kettu kulta, jattuikin minulle hyvään tarpeeseen. Ukko nosti ketun fuorman sa takapuolelle. Mutta itse istui hän etupuolelle.

3. Mutta eipä se häijyn-ilkinen kettu ollutkaan kuollut. Se oli vain olewinaan. Sillä oli omat tuumansa.

4. Ukon hawaitsematta nappeli se fuor-
masta kaikki kalat tielle. Sitten hypäsi se itsekin pois. Nyt oli ketulla lystiä. Se rupe si kotoilemaan kaloja tieltä. Toiset se söi juu-

hunsa. Toiset se säästi. Niin hyvää ateriaa ei kettu ollut saanut pitkään aikaan.

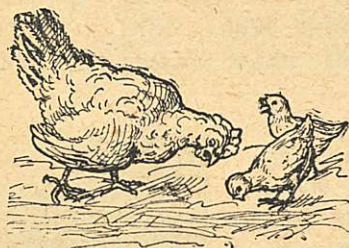
5. Tästä kaikesta ei ukko tiennyt mitään. Hän ajeli vain tyytyväisenä eteenpäin. Wiimmein tuli hän kotiin fuormineen. Waimo tuli häntä vastaan. Missä olet niin kauan wiipynyt, ukkoseni? Älä ole milläfikään, eukkoseni! Nyt pidetään isot pidot. Laita pata tulelle! Minulla on reki täynnä kaloja. — Onko todellakin, ukkoseni? — Toden totta! Ja lisäksi on minulla vielä komea kettukin, jonka löysin tieltä kuolleena.

6. Sukko tuli reelle. Voi mitä hulluttelet, ukkoseni! Eihän tässä ole yhtään kalaa. Vielä vähemmin tässä on kettua. — Ukkoa kowin hävetti. — Hoksaaan nyt kyllä itsekin. Viekas kettu on tehnyt minulle aika kolttofen.

9. Tipu, tipu.

Tipu tipu, tipu tipu,
 Tänne nyt tulkaa!
 Näytäppäs kuffokin
 Kaunistä sulkaa!
 Tipu tipu, kanaseni,
 Syömähän — hoi!
 Tokkos se punahelkka
 Joutua woi?
 Tipu tipu, herneitä,
 Ohria mulla
 Täynnä on helmami;
 Osaatkos tulla?
 Tipu tipu, kuffoni,
 Tietä sä anna!

Kaifelles wäellesi
 Huokaa nyt kannaa!
 Tipu tipu, noukippas
 Herneitä multa! —
 Saammepa munasia
 Walleita sulka.
 Tipu tipu, tipu tipu,
 Kentälle heitän
 Hywäsiä, herneitä
 Syötäväks teidän!
 Kestinki tässä nyt
 Pieni on mulla,
 Tokkohan joudatte
 Juhlaani tulla?
 Tulkaatte tänne, mä
 Herneitä annan,
 Hywäsiä kentälle
 Steenne kannan!
 Tipu tipu, tipu tipu,
 Tulkaatte waan!
 Teistäpä kilttiä
 Wieraita saan.

10. Grään lapsen lupaus.

1. Toista jataa vuotta on jo kulunut. Silloin pieni poika teki Wapahtajalle, Jesukselle, lupauksen. Tämä lupaus on hywin yksin-
 fertainen. Mutta kaunis, erinomaisen kaunis ja ylewä se on! Se
 oli näin:

2. „Kakas Wapahtaja, ole minun, niin minä tahdon olla
 Siun!”

3. Poika oli vielä hywin pieni, kun hän teki tämän lupauksen.
 Mutta hän pyysi siinä elämänsä loppuun asti.

4. Mieluisinta oli hänelle käydä kirkossa. Hän pani tarkoin mieleensä, mitä siellä kuuli ja näki Jesuksesta hän halusi kuulla. Jesuksesta hän halusi puhua. Sillä „sydämen tyllyydestä juu puhuu.“

5. Kun hän oli kuudennella vuodella, sai hän kerran lahjaksi pienen rahajumman eräältä tuttavaltansa. Hän tuli siitä hyvin iloiseksi. Samana päivänä tapasi hän kadulla köyhän kerjäläisen. Tälle hän antoi kaikki rahansa. Ja nyt oli pojan ilo entistä suurempi.

6. Hän eli vanhaksi mieheksi. Hän teki paljon hyvää maailmassa. Hän rakasti Wapahtajaa. Sillä Wapahtaja oli antanut hänen sielullensa rauhan ja lewon. Sama Wapahtaja antoi myös hänelle voimaa rakastaa muita ihmisiä. Hän antoi tarvitsevalle usein senkin, minkä oli itse kipeästi tarvinnut. Hän antoi ilolla. Ja iloista antajaa Jumala rakastaa.

7. Tämän jääliwäisen, hiljaisen ja rakastawaisen miehen nimi oli kreivi Mikolaus Ludwig Zinzendorff. Hän eli Saksan maalla.

11. Kirkkomatka.

1. On Sunnuntai-aamu. Puhtaana on Salmelan tupa. Puhtaana ovat huonekalut. Lauvantaina ne pestiin. Ei mitään työkapineita näy esillä. Käskөөhän Jumala muistamaan jo ennakolta lepöpäivää, että se voitaisiin pyhittää.

2. Pyhäwaatteissa on Salmelan wäki. Nammainen on jo syöty. Kaikki muut ovat lähössä kirkolle, paitsi vanha nummu, emännän äiti, jääpi „kotomieheksi“. Pikku Samuli pääsee wanhempainsa kanssa hevosella. Wuu wäki lähtee jalkasin. Samuli on ensimmäisenä

walmiina. Pienen wirsitirjan warustaa hänkin taskuunsa, sillä hän osaa jo lukea.

3. Kun pari wirstaa on ajettu, alkaa kuulua kirkon kellojen juhlassinen kumina. Tuntuu siltä, kuin kirkon kellot juhlassella kuminalaan julistaisivat: Tänään on Herran päivä. Pyhitä Herralle sekä sielusi että ruumiisi! Käy sihalle Herran huoneeseen, sinä waiwainen syntinen!

4. Jo ollaan kirkkomäellä. Hewonen sidotaan aitaan kiinni, ja pannaan heiniä eteen. Samuli käy itsensä kansja kirkkoon sijalle. He istuvat vierekkäin penkkiin. Wafawasti kumartawat he päänsä alas, ja rukouilewat „Hämeidän“ rukouksen. Ihmisiä tulee tulemistaan. Raikki asettuwat hiljaisina penkkeihin istumaan. Paljo on Samulilla katselemista. Mutta hiljaisena häntin istuu, sillä hän tietää nyt olewansa Jumalan huoneessa.

5. Jo astuu luffari korkeaan penkkiinsä. Hän panee wirren numerot ijolle taululle. Nyt kuuluu kummallinen rapina. Ihmiset hawewat wirsikirjoistaan wirttä. Luffari alkaa aamuwirren. Seurakunta yhtyy siihen woimakaalla äänellä. Wirren loputtua astuu pappi alttarille. Siellä hän lukee hymintunnustuksen. Wieläkin weifataan wirsi. Taas pappi lukee ja mesuaa.

6. Wiimmein astuu pappi pois alttarilta. Silloin ruwetaan weifaamaan saarnawirttä. Sen perästä astuu pappi korkeaan saarnastuoliin. Siellä hän saarnaa, kuinka hyvä ja armollinen Jeesus on meitä pahoja ja tottelemattomia ihmisparvoja kohtaan. — Ilman uskoa on mahdoton kelwata Jumalalle. Sillä joka ei usko, se kadotetaan. Mutta Jeesus sanoo: „Joka sanoo, se tulkoon minun tyköni ja juokaan! — Ammentakaat ilolla wettä autuuden lähteestä! Miksi te annatte rahan, kussa ei leipää ole, ja teidän työme, kussa ei ole ravintoa? Tulkaat, ostakaat ilman rahata ja ilman hinnata wiinaa ja rieskaa! Minä asun niitten tykönä, joilla on nöyrä ja särjetty sydän, ja joka wapiisee Minun sanani edessä.“

7. Kun saarna on päättynyt, weifataan taas wirsi. Wielä astuu pappi alttarille. Wiimmeijeksi lukee hän „Herrasiunauksen“. Nyt weifataan loppuwärjy. Ja Jumalan palvelus on päättynyt. — Ihmiset kumartawat vielä päänsä alas penkkiin, ja lausuwat itseksensä sydämissään „Herrasiunauksen“. Sitten he hiljaisesti poistuwat kirkosta.

8. Iltapäiwän pysyi Salmelan wäki kotona. Häntä luki postilasta saarnan, jota muu wäki awopäin kuunteli. Sitten weifattiin yhdessä muutamia wirsiä. Ja Jumalan rauha loisti heidän kaswoistanja.

12. Lasten wirsi.

1. Mä nostan filmäni taivaaseen
Ja kädet ristihin liitän.
Eua, Herra, ystävä lapsien,
Mä sydämestäni kiitän.

2. Ah, iloist' on Eua ylistää,
Ja mielelläin mä sen teenkin;
Mä tiedän: et mua hylkää Eä,
Waan katsot myös wähäiseentkin.

3. Oi kiitos kaikesta, mitä joi
 Sun armos armasta mulle,
 Oi kiitos muustakin, jot' en voi
 Mä tyhstin lausua Sulle!

4. Mä olen taimi Sun tarhasjas
 Ja warten taiwasta luotu,
 Sun isällisehen huomahas
 Jo syntyvästäni juotu.

5. Maa suojaa Sä, Jjä armoinen,
 Sun henkes woimalla wielä,
 Ja tieni johdata taiwaasen,
 Jjätseen elohon siellä.

(Uusi Wirikirja N:o 410).

13. Kaksi Jouluihtaa.

1. Oli Jouluaatto-ilta. Joulukuusen kynttilät sytytettiin palaamaan. Hauskaa oli joulukuusen ympärillä leikitellä. Walkea leimusi iloisesti liedessä eli takassa. Pian oli päästävä illalliselle. Mutta sitä ennen oli jouluntuoja lahjoineen tulosja. Lewottomana odotettiin ja iloittiin pian saatavista joululahjoista.

2. Mutta yht' äkkiä muistui mieleeni leikkitoverini, naapurin Antti. Hänellä ei ollut mitään hauskuutta tänä iltana enempää, kuin muulloinkaan. Pyysin äidiltäni saada juosta wiemään jotakin Antille, hänen sijarelensa, weskellensä ja heidän köyhälle äidillensä.

3. Mitäni antoi minulle muutamia leipiä, juustoja, ynnä muuta hyvää. Juoksin naapuriin ja wiskasin tuwan ovesta sijään mitä minulla oli, kappaleen kerrallaan. En ollut ennen nähnyt Anttia niin iloisena, kuin hän nyt oli. Palasin kotiin, jossa joulu-ilo oli korkeimmillaan. Hauskaa oli, mutta kaikkein hauskimalta tuntui, kun sain ajatella Antin ja hänen omaistensa joulu-iloa.

4. Wuosi oli taas kulunut. Taaskin kokoontuttiin kodusjani joulukuusen ympärille. Odotin saawani tänä iltana joululahjaksi uuden lammasnahkaisen turkin. Enpä saattanut uteliaisuuttani hillitä. Hiivin salaa kurtistamaan iijoon koppaan, jossa joululahjat olivat jouluntuojan tuloa odottamassa. — Mutta siellä ei turkkia ollutkaan.

5. Tästä kävin niin tytymättömäksi, etten koko iltana ajatellut muuta, kuin olematonta turkkia. Joului-iloa ei minulla nyt ollut ensinkään.

6. Valitin äidilleni, kun hänelle „hyvää yötä“ janoin, ettei minulla nyt ollut yhtä hauskaa, kuin ennen. „Sinä olet tänä iltana ajatellut vain itseäsi, etkä ollenkaan köyhää leikkitorveriasi, Anttia“, vastasi äitini vakavasti.

7. Hyrstähdin itkuun ja ymmärfin, että „antuaampi on antaa, kuin ottaa“.

1. Lapsonen, jolle Luoja
On ruokaa tarpeeksi
Antanut, myöskin suojaa,
Raikkea hyläkki!

2. Sä muista kiittää Häntä,
Joka ne antan' on;
Ja kuule jenkin ääntä,
Joka on onneton!

14. Lasten Joululaulu.

1. Joulupuun on rakennettu,
Joulu on jo ovelle.
Namusia ripustettu
Dnpi kuusen oksilla.

2. Kuusen pienet kynttiläiset
Valaisewat kauniisti.
Ympäriällä lapsukaiiset
Laulelewat sulosti.

3. Kiitos Sulle, Jeesuksemme,
Kallis Wapauttajamme!
Kun Sä tulit wieraaksemme,
Paras joululahjamme.

4. Tullessasi toit Sä walon,
Lahjat rikkaat runjahat,
Mutuuden ja anteeksi'-annon,
Raikki taiwaan tawarat. —

15. Pääskysset ja warpunen.

1. Raikki pääskystä oli kerran tehnyt pesänsä tal-
lin oven kohdalle. Kohta huomasiwat ne warpusen lentä-
lin oven kohdalle. Kohta huomasiwat ne warpusen lentä-
wän pesään. Pääskysset koettiwat ajaa sitä pois. Mutta
vän pesään. Pääskysset koettiwat ajaa sitä pois. Mutta

varpunenpa ei lähtenytäkään, vaan puri pääskysiä, kun varpunenpa ei lähtenytäkään, vaan puri pääskysiä, kun yrittivät siälle.
yrittivät sisälle.

2. Nytpä nähtiin kummia: Nämä kaksi pääskystä

2. Nytpä nähtiin kummia: Nämä kaksi pääskystä kutsuivat ison joukon muita pääskysiä avuksensa. Kaikki kutsuivat ison joukon muita pääskysiä avuksensa. Kaikki pääskysyet toivat suussaan olkia ja savea. Näillä ne alkoivat pääskysyet toivat suussaan olkia ja savea. Näillä ne alkoivat muurata pesän suuta umpeen. Varpunen olisi varvat muurata pesän suuta umpeen. Varpunen olisi varmaan kuollut sinne nälkään, jos ei eräs armelias poika maan kuollut sinne nälkään, jos ei eräs armelias poika olisi sitä sieltä pelastanut.
olisi sitä sieltä pelastanut.

3. Pääskysyet saivat pesänsä takaisin. Mutta siinä ei-

3. Pääskysyet saivat pesänsä takaisin. Mutta siinä eivät enää menestyneet, vaan rakensivat itselleen toisen pesän.
vät enää menestyneet, vaan rakensivat itselleen toisen pesän.

16. Suvella.

1. Nyt on suvi suloinen
Parhaallansa päällä,
Muilta mailta lintusetkin
Laulelevat täällä.

2. Jo nyt puitten lehdetkin
Miehuutensa täyttää
Ruohot ruusut kukkasetkin
Kauneuden näyttää.

3. Makeoita mansikoita
Syödä saadaan kohta,
Toinen kylki kumminkin jo
Punaiselta hohtaa.

4. Ne on aina ennenkin
Suomen herkut olleet,
Ensimmäisnä kypsyeet
Ja syötäviksi tulleet.

17. Lumisilla ollessa.

Voi, kun nyt on lumi nuoskaa!
 Joutukaa jo, pojat, juoskaa!
 Kalle, Pekka, Heikki, Wille,
 Tulkaa, tulkaa lumisille! —
 Minä jo viskaan
 Aika pallon,
 Suuren niin kuin miehen kallon,
 Riston niskaan. —
 Kas nyt, Heikki,
 Tätä
 Elämätä!
 Tämähän on vasta leikki!
 Poikaset kun huiskaa,
 Ett' ei kertoa voi sanat;
 Lumipallot tuiskaa
 Valkeat kuin metsäkanat! —
 Kalle, Kalle, paiskaa
 Tuota laiskaa,
 Joka seisoo tuolla
 Taka-puolla! —
 Katsos, hölmö, kun sai pallin,
 Kaatui mullin mallin! —
 Huh, huh, huu!
 Lunta ihan täynnä suu! —
 Älä itke, ole vait!
 Tyydy siihen, minkä sait! —
 Riston lumipallot ovat
 Liian kovat! —
 Juhani ja Kalle
 Käyvät painimaan;
 Jussi jäikin alle,
 Lunta päälle vaan! —
 Näetkos, Pekko,
 Jussin vasta ostettu
 Uusi mekko
 On kuin ve'estä nostettu! —
 Kädet käyvät kohmeeseen
 Lähdetään pois huoneeseen;
 Kukaan ei saa nakata,
 Jo on aika lakata.

18. Kadonnut rahakukkaro.

1. Eräs ruhtinas oli metsästävässä. Hän kuuli lapsen itkevän metsätien vieressä. Hän lähestyi paikkaa, mistä itku kuului. Siinä näki hän pienen pojan istuvan puun juurella, tuskissansa käsiänsä vääntelevän.

2. „Mitä itket?“ kysyi ruhtinas lempeästi. — „Ah“, vastasi poika, „äitini on sairaana, ja isäni lähetti minut kaupunkiin lääkkeitä ostamaan. Mutta nyt olen kadottanut kukkaroni, johon isäni pani rahat. Ja nyt ei minulla ole, millä lääkkeitä äidilleni ostaisin.“

3. „Poikaparka!“ vastasi ruhtinas hymyillen. „Kaikeksi onneksi saatan minä sinua ilahuttaa. Sillä minä olen löytänyt kukkarosi.“ Tämän sanottuansa otti hän esiin kultarahoilla täytetyn punaisen samettikukkaron, ja tarjosi sitä pojalle.

4. „Ei, ei!“ huudahti poika peljästyksissään. „Tämä ei ole minun kukkaroni, joka oli vanha ja kulunut. Eikä siinä ollutkaan, kuin muutamia vaskirahoja eli lanttia.“

5. „Vai niin“, vastasi ruhtinas, joka todellakin oli kukkaron löytänyt; mutta tahtoi pojan rehellisyyttä koetella, „onko se sitten tämä?“

6. „Niin, aivan juuri se!“ vastasi poika riemuiten. Ja syvästi kumartaen otti hän käteensä vanhan kuluneen kukkaron. „Kiitos, hyvä herra, kiitos!“ lisäsi hän, nostaen korkealle lakkiansa. —

7. „Kuuleppas, pieni ystäväni“, lausui sitten ruhtinas, „pidä molemmat kukkarot rahoinensa! Olen iloinen, nähdesäni, että tyydyt siihen, mitä sinun kukkarossasi on.“ Sitten antoi hän pojalle omankin kukkaronsa.

8. Tämän omituisen tapauksen kertoi poika eräälle laiskalle koulutoverillensa. Tämä rupesi miettimään, miten hänkin helposti saisi suuren rahasumman. — Kun ruhtinas seuraavan kerran oli metsästävässä, istui hän puun juurella ja alkoi surkeasti ulvoa: „Kukkaroni, kukkaroni!“ uikutti hän, „olen kadottanut kukkaroni!“

9. Ruhtinas, joka kuuli tämän valituksen, aavisti pe-tosta. Hän lähestyi itkevää poikkaa, ja sanoi: „Vai niin, sinä olet kadottanut kukkarosi. Minä olen semmoisen löytänyt. Lieneekö se tämä?“ Samassa näytti hän pojalle kauniin silkki-kukkaron.

10. „Olipa onni; se on kukkaroni!“ huudahti poika, ja ojensi kätensä sitä ottamaan.

11. „Ahaa!“ virkkoi ruhtinas, „kyllä näen, että olet petollinen poika. Oletpa myös palkkasikin saava.“ Samassa tarttui hän ruoskaansa ja antoi sillä pojalle kelpo selkäsaunan.

12. „Nyt saat mennä“, sanoi ruhtinas sitten, „ja opi tästä, että vasta olet rehellinen ja puhut totta!“

13. Poika lähti nolona matkaansa, ja olisi hartaasti pitänyt koko tapauksen salassa. Mutta ei kulunut pitkää aikaa, ennenkun koko seudulla tiedettiin, että hän valheella oli kottanut saada suurta rahasummaa.

19. Ajateltavaa.

1. *Älä puhu mitään, jota et tahtoisi antaa Jumalan kuulla!*
2. *Älä tee mitään, jota et tahtoisi antaa Jumalan nähdä!*
3. *Älä kirjoita mitään, jota et tahtoisi antaa Jumalan lukea!*
4. *Älä lue mitään kirjaa, jota et tahtoisi Jumalalle näyttää!*
5. *Älä mene mihinkään, johon et päästäisi Jumalaa kanssasi!*
6. *Sillä jos luulet voitvasi Jumalalta jotakin salata, niin peität itsesi surkeasti.*

20. Osoita minulle tie.

1. *Mull' osoita, oi Jumala,
Tie, jota tulee käydä!
Sun neuvottas en kotoa
Mä eksyväinen löydä.*

2. *Mun jalkani Sä johdata,
Ne tielle sille saata,
Joll' ei voi vaara kohdata; —
Oi Herra, lastas auta!*

3. *Jos yksin jään mä kulkemaan,
En kotimaata löydä;
Mun raukan eksyksissä vaan
Korvessa täytyy käydä.*

4. *Siis tartu, Herra, käteeni,
Mua luokses kotiin saata!
Pois poista kaikki hätäni; —
Oi Herra, lastas auta!*

Lisäys.

1. Kirjoitusharjoituksia. Pienet kirjaimet.

- i i.
 u u, ui uu.
 n n, uni uuni inuu.
 m m, imu mummo.
 r r, muru nurmi.
 t t, tummu tiinu tuutti.
 l l, tullut tuli lumi.
 h h, hirtuu huuli hiili.
 p p, piippu impi puhuu.
 v v, viiri liivi pilvi.
 o o, ovi outo polvi.
 ö ö, pöttö hölmö tölmii.
 a a, aamu haava hauta.
 ä ä, ääni äimä äiti.
 e e, eina elävä etu.
 d d, maidon made tähden.
 j j, jouhi marja malja.
 y y, tyyni tyrjää ylpeä.
 g g, langan hangella ongelma.
 s s, tanssaa tuossa seiväs.
 r r, varras vaara siirrän.
 k k, kukka sukka kaivo.

Isot kirjaimet.

- U U, Uluni Ukkonen Uros.
 Y Y, Yrjö Ystävä Ylivaltainen.
 I I, Ilo Isäntä Ihmeellinen.
 J J, Juhon Jaakko Juomalasi.
 T T, Tuomas Tapani Tammisaari.
 P P, Paavali Pietari Pietarsaari.
 H H, Heikki Heinola Haaparanta.
 K K, Kaisa Kalle Kuopio.
 R R, Rauha Risto Rääveli.
 O O, Olli Olga Oulun joki.
 Ö Ö, Öyö Orisee Öyhkää.
 A A, Antti Anni Aavasaksa.
 Ä Ä, Ääni Äiti Äänisjärvi.
 N N, Niilo Nikkinen Näsijärvi.
 M M, Maija Matti Männistö.
 W W, Wappu Wiipuri Wanajavesi.
 S S, Simo Saima Saarijärvi.
 L L, Lauri Lempi Lappeenranta.
 G G, Gideon Galilea Golgata.
 E E, Elsa Elisa Elimäki.
 D D, Daniel David Diana.

Vieraat kirjaimet.

B	<i>B, b,</i>	<i>Babylonia Biblia.</i>
C	<i>C, c,</i>	<i>Civilia Cylinder.</i>
F	<i>F, f,</i>	<i>Fabian Paffin lahti.</i>
Q	<i>Q, q,</i>	<i>Quito Equator.</i>
X	<i>X, x,</i>	<i>Xerxes Xenofoni.</i>
Z	<i>Z, z,</i>	<i>Zama Nizza.</i>
A	<i>A, ä,</i>	<i>Aland Aträ.</i>

Kirjoituskirjaimisto.

A B C D E F G H I J K
L M N O P Q R S T U W
(V) X Y Z Ä Å Ö
a b c d e f g h i j k l m n o p
q r s (f) t u v w x y z ä å ö.

2. Latinalaiset numerot.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
1	2	3	4	5	6	7	8		
IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI		
9	10	11	12	13	14	15	16		
XX	XXX	XL	L	LX	LXX	LXXX	XC		
20	30	40	50	60	70	80	90		
C	CC	CCC	CD	D	DC	DCC	DCCC	CM	M
100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000

MDCCCLXXXIX

1889

3. Luvun laskea warten.

Paitfi numeroita, käytetään luvunlaskesta seuraawia merkkejä:

yhteenlasumerkki +
 vähennysmerkki —
 kertomamerkkejä . ×
 jakomerkki :
 yhtäläisyydenmerkki =

Seuraawat esimerkit walajewat asiaa:

$6 + 8 + 7 = 21$ (merkitsee: 6 ynnä 8 ynnä 7 on yhteensä 21).

$20 - 12 = 8$ (merkitsee: 20:stä vähennetään 12 jää 8).

$6 \cdot 8 = 48$ (merkitsee: 6 kertaa 8 on 48).

$63 : 7 = 9$ (merkitsee: 63 jaetaan 7:ään yhtäsuureen osaan, tulee osalle 9).

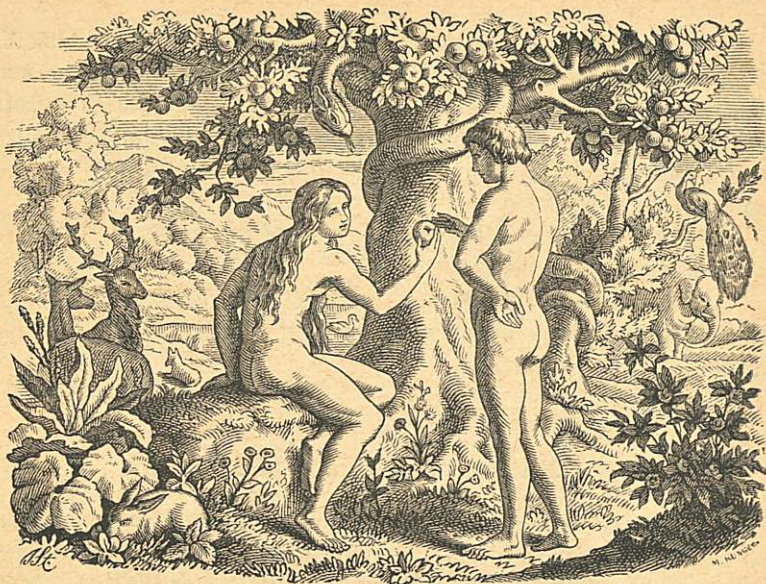
Kertomataulu.

2. 1 = 2			
2. 2 = 4			
2. 3 = 6	3. 3 = 9		
2. 4 = 8	3. 4 = 12	4. 4 = 16	
2. 5 = 10	3. 5 = 15	4. 5 = 20	5. 5 = 25
2. 6 = 12	3. 6 = 18	4. 6 = 24	5. 6 = 30
2. 7 = 14	3. 7 = 21	4. 7 = 28	5. 7 = 35
2. 8 = 16	3. 8 = 24	4. 8 = 32	5. 8 = 40
2. 9 = 18	3. 9 = 27	4. 9 = 36	5. 9 = 45
2. 10 = 20	3. 10 = 30	4. 10 = 40	5. 10 = 50
6. 6 = 36			
6. 7 = 42	7. 7 = 49		
6. 8 = 48	7. 8 = 56	8. 8 = 64	
6. 9 = 54	7. 9 = 63	8. 9 = 72	9. 9 = 81
6. 10 = 60	7. 10 = 70	8. 10 = 80	9. 10 = 90

Suomattawa on, että esim. 3.2 tekee samon kuin 2.3; 5.4 = 4.5; 6.3 = 3.6; 8.6 = 6.8 j. n. e.

4. Sanojen lyhennyksiä.

j. o. = se on; j. t. j. = se tahtoo sanoa; y. m. = ynnä muuta;
 y. m. j. = ynnä muuta semmoista; t. m. j. = tahti muuta semmoista;
 j. n. e. = ja niin edespäin; esim. = esimerkiksi; N:o = numero; k.lo
 9 e. p. p. = kello 9 edellä puolen päivän; k.lo 6 j. p. p. = kello 6
 jälkeen puolen päivän.

III. Pyhän Raamatun kertomuksia.

1. Luominen.

1. Mussa loi Jumala taiwaan ja maan. Maa oli autio ja tyhjä. Vimeys oli syvyyden päällä, ja Jumalan Henki liikkui wetten päällä.

2. Jumala sanoi: „Tulkoon valkeus.“ Ja valkeus tuli. — Jumala sanoi: „Tulkoon awaruus wetten waiheelle, eroittamaan wesiä wesiästä!“ Ja tapahtui niin. — Jumala sanoi: „Kokoontukoot wedet taiwaan alla erinäisiin paikkoihin, niin että kuiwa näkyy!“ Ja niin ilmestyi meri ja maa.

Jumala ainoastaan sanoi, niin maasta kasvoivat ruohot ja puut, jotka hedelmän kantoivat lajinsa mukaan. Jumalan sanan woimasta ilmestyiwät myös linnut ilmaan, kalat mereen, maa-eläimet kedolle, sekä aurinko, kuu ja tähdet taiwaalle.

Herran sanalla owat taiwaat tehdyt ja kaikki heidän joukkonsa Hänen suunsa Hengellä (Job. 33: 4).

Kuutena päivänä loi Jumala taiwaan ja maan, ja kaikki mitä niissä on.

3. Kuudentena päivänä luomisen työn lopulla, sanoi Jumala: „Tehkäämme ihminen meidän kuvaksemme, meidän muotomme mukaan. Hän wallitkoon kalat meressä, taiwaan linnut, karjan ja koko maan, ja kaikki, jotka maalla matelewat. Niin loi Jumala ihmisen omaksi kuvakseen. Jumalan kuvaksi Hän sen loi; mieheksi ja waimoksi loi Hän heidät.

4. Ja Jumala katsoi kaikkia, mitä Hän tehnyt oli; ja katso — ne oliwat sungen hyvät.

5. Seitsemäntenä päivänä Jumala lepäsi kaifista teoistansa. Ja Jumala siunasi seitsemännen päivän ja pyhitti sen ihmisille lepopäiväksi (1 Mos. 1:).

2. Adam ja Gewa. Paradiisi.

1. Herra Jumala teki ihmisen maan tomusta, ja puhalsi hänen sieramiinsa elävän hengen. Ja niin tuli ihminen eläväksi sieluksi. Tämä ihminen, jonka Jumala ensiksi loi, oli Adam, ensimmäinen mies.

2. Mutta Jumala sanoi: „Ei ole ihmisen hyvä yksinänsä olla. Minä teen hänelle awun, joka hänen tykönsä olesmaan pitää.“ Ja Herra Jumala pani rakkaan miehen Adamiin. Ja kun hän nukkui, otti Hän yhden hänen kylkiluustansa, ja täytti sen paikan lihalla. Ja Herra Jumala rakensä waimon siitä kylkiluusta, jonka Hän Adamista otti, ja toi sen Adamin eteen. Niin Adam ihastui ja sanoi: „Tämä on nyt luu minun luistani ja liha minun lihastani!“ — „Sentähden pitää miehen luopuman itsästensä ja äidistensä ja waimoonsa sidottu olesmaan, ja he tulewat yhdeksi lihaksi.“ Tämän waimon nimi oli Gewa.

3. Ja Herra Jumala pani Adamin ja Gewan Gedenin Paradiisiin wiljelemään ja warjelemaan sitä. Paradiisi oli ihana puutarha, johon Jumala oli kasvattanut kaikkinaisia puita, ihanaisia nähdä, ja niiden hedelmät hyviä syödä; ja elämän puun keskelle Paradiisia, niin myös hyvän- ja pahantiedon puun.

4. Ja Herra Jumala käski ihmistä sanoen: „Syö wapaasti kaikkinaisista puista Paradiisissa! Mutta hyvän- ja pahantiedon puusta älä syö; sillä jona päivänä sinä siitä syöt, pitää sinun kuolemalla kuoleman!“ (1 Mos. 2:).

3. Syntiin lankeemus.

1. Mutta käärme oli kavalin kaikista eläimistä, jotka Jumala luonut oli. Se sanoi waimolle: „Sanoko Jumala: älkääät syökö kaikkinaisista puista Paradiisissa?“ — Waimo vastasi: „Me syömmme kyllä muitten puitten hedelmistä; mutta tiedon puusta on Jumala sanonut: älkääät syökö siitä, ja älkääät ruwetko siihen, ettette kuolisi.“ Niin käärme sanoi waimolle: „Ei suinkaan teidän pidä kuolemalla kuoleman, waan Jumala tietää, että jona päivänä te syötte, siitä, aukenewat teidän silmämme, ja te tulette niinkuin Jumala, tietämään hyvän ja pahan.“

2. Ja waimo näki siitä puusta olewan hyvän syödä, ja että se oli ihana nähdä ja suloinen puu antamaan hymärryksen. Ja hän otti sen hedelmästä ja söi, ja antoi myös miehellensä ja hän söi.

3. Silloin aukeniwat heidän silmänsä, ja he ätkäsiwät olewansa alasti. Ja he sitoiwat yhteen siikunapuun lehtiä ja tekivät itsellensä peitteitä. Silloin kuuliwat he Herran Jumalan äänen, kun Hän auringon laskeessa ehtoolla käyskenteli Paradiisissa. Ja Adam lymyi emäntänensä Herran Jumalan kaswain edestä puitten sekaan Paradiisissa.

4. Ja Herra Jumala kutsui Adamia, ja sanoi hänelle: „Kussas olet?“ — Adam vastasi: „Minä kuulin Sinun äänesi Paradiisissa, ja pelkäsin; sillä minä olen alasti. Sentähden minä lymyin. Mutta Jumala sanoi: „Kuka sinulle ilmoitti, ettäs alasti olet? Etköös syönyt siitä puusta, josta Minä sinua kielsin syömästä?“ — Niin Adam vastasi: „Waimo, jontas olet minulle antanut, hän antoi minulle siitä puusta, ja minä söin.“ Silloin sanoi Herra Jumala waimolle: „Mitkäs sen teit?“ Waimo vastasi: „Käärme petti minun, ja minä söin.“

5. Ja Herra Jumala sanoi käärmeelle: „Ettäs tämän teit, kirottu ole sinä kaikista eläimistä maalla: sinun pitää käymän watsallasi ja syömän maata? Ja minä panen wainon (eli wihan) sinun ja waimon välille, sinun siemenesi ja hänen siemenensä välille. Ja waimon siemen on rikki polkewa sinun pääsi ja sinä olet pistävä häntä kantapäähän!“

6. Waimolle sanoi Jumala: „Sinun pitää synnyttämän lapsiasi kiwulla, ja sinun tahtosi pitää miehellesi alamainen oleman. Ja hänen pitää wallitseman sinua!“

7. Miehelle Jumala sanoi: „Että's kuulit emäntäsi ääntä ja söit kielletystä puusta, kirottu olkoon maa sinun tähtesi! Orjan-tappuroita ja ohdakkeita pitää sen kasvamana. Otsasi hiesjä pitää sinun syömän leipää siihen asti, kun sinä maaksi jälleen tulet; sillä sinä olet maa ja maaksi pitää sinun jälleen tuleman!”

8. Ja Herra Jumala ajoi Adamin ja Ewan ulos Paradiisista ja pani kerubimin wartioimaan wälkkywällä miekalla tietä elämän puulle. Näin tuli synti maailmaan, ja syntiin seurassa suru kipu ja kuolema (1 Mos. 3:).

Kuolema on synnin palkka, mutta iankaikkinen elämä on Jumalan lahja Jeesuksessa Kristuksessa meidän Herrassamme (Rom. 6: 23).

Sittenkun himo on siittänyt, niin se synnyttää synnin; mutta koska synti täytetty on, niin se synnyttää kuoleman (Sak. 1: 15).

4. Jeesuksen syntyminen.

1. Maailman luomisesta oli kulunut jo noin neljä tuhatta vuotta. Ja ihmiset odottivat luvattua „waimon siementä, joka oli rikki polkewa käärmeen pään.” Siihen aikaan Jumala lähetti enkeli Gabrielin Galilean maahan, Natsaretin kaupunkiin. Siellä asui neithy, joka oli kihlattu miehelle, nimeltä Josef, ja neitseen nimi oli Maria. Enkeli tuli Marian tykö ja sanoi: „Terwe armoitettu! Herran on sinun kanssasi; sinuattu sinä waimojen seasssa! Katso sinä synnyttät pojau, jonka sinun pitää nimittämän Jeesukseksi!”

2. Siihen aikaan käski Rooman waltakunnan keisari Augustus, että kaikki hänen alamaisensa piti werolle laskeettaman. Ja kufin meni kaupunkiinsa panettamaan itseänsä werolle.

3. Josef ja Maria olivat sukuperäisin Betlehemistä Juudan maalta. Sentähden meniwät he Natsaretin kaupungista Betlehemiin antamaan itseänsä arwattaa.

4. Heidän siellä ollessansa tapahtui, että Maria synnytti pojau, Jeesuksen, kapaloitfi Hänen ja pani seimeen, kun ei heillä ollut sijaa paremmassa majassa. (Luuk. 1: 2).

Niin rakasti Jumala maailmaa, että Hän antoi ainoan poikansa, ettei kenenkään, joka uskoo Hänen päällensä, pidä hukkuman, waan iankaikkinen elämän saaman.

5. Paimenet seimellä.

1. Muutamat paimenet siinä paikkakunnassa walwoiwat ja wartioitsiwat yöllä laumaansa. Yht'äkkiä seisoi Herran enkeli heidän tykönsä ja sanoi: „Katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tulewa kaikelle kansalle. Teille on tänäpäiwänä syntynyt Wapahtaja, Herra Kristus. Te löydätte lapsen kapaloituna makawan seimessä.“

Ja kohta ilmestyi enkelin tykö suuri joukko taiwaan enkeleitä, jotka kiittiwät Jumalaa sanoen: „Kunnia olkoon Jumalan korkeudessa, ja maassa rauha ja ihmisille hywä tahto!“

2. Kun enkelit oliwat menneet ylös taiwaaseen, tuliwat paimenet kiiruhtain Betlehemiin katsomaan sitä, jonka Herra heille ilmoitti. He löysiwätkin Marian ja Josefän, ynnä lapsen, joka makasi seimessä. Sitten palasiwat he laumoillensa, ylistäen ja kunnioittaen Jumalaa kaikista, mitä oliwat kuulleet ja nähneet. (Luk. 2: 8—17).

6. Tietäjät itäiseltä maalta.

1. Kun Jeesus oli syntynyt Betlehemissä kuningas Herodeksen aikana, tuli tietäjiä itäiseltä maalta Jerusalemiin. He kysyiwät: „Kussa on se syntynyt Juudalaisten kuningas? Sillä me näimme Hänen tähtensä idästä ja tulimme Häntä kumartaen rukoilemaan.“

2. Kun kuningas Herodes sen kuuli, hämmästyhi hän ja koki Jerusalemiin hänen kansjansa. Hän koki kaikki ylimmäiset papit ja kirjanoppineet ja kyseli heiltä: „Kussa Kristuksen piti syntymän?“ He wastasiwat: „Betlehemissä Juudan maalla, sillä niin on profetan kautta kirjoitettu.“

3. Silloin kutsui Herodes tietäjät salaa, ja tutkisteli heiltä wifusti, millä ajalla tähti ilmestyi. Sitten lähetti hän heidät Betlehemiin, sanoen: „Menkää ja kysykää wifusti lapsesta, ja kun te sen löydätte, niin tulkaat ja ilmoittakaat minulle, että minäkin tulisin ja kumartaisin häntä.“

4. Tietäjät meniwät, ja katso, tähti, jonka he oliwat nähneet idässä, käwi heidän edellensä ja seisahdahi sen paikan päälle, jossa lapsi oli. Täällä meniwät he huoneeseen ja löysiwät lapsen äitinsä Marian kanssa. He lankeasiwat maahan ja rukoiluwat häntä; awasiwat tawaransa ja lahjoittiwat Hänelle kultaa, pyhää sawua ja mirhamia.

5. Mutta Jumala kielsi tietäjiä messsa Herodeksen tykö palaja-

mästä, sillä tämä etji Jeesusta murhataksensa Häntä. Ja he menivät toista tietä omalle maalleensa. (Math. 2: 1—12).

Jeesus sanoo: Tulkaat Minun tyköni kaikki, jotka työtä teette ja olette raskaatetut, ja Minä tahdon teitä wirvoittaa.

7. Pako Egyptiin.

1. Kun tietäjät olivat menneet pois, ilmestyi Herran enkeli Jusefille unessa ja sanoi: „Nouse ja ota lapsi äitinsä, ja pakene Egyptiin ja ole siellä siihen asti, kun minä sinulle sanon; sillä Herodes on etsiwä lasta hututtaaksensa häntä!“

2. Mutta kun Herodes huomasi, että tietäjät olivat hänen pettäneet, vihastui hän sängen kowin, ja lähetti tappamaan kaikki Betlehemin ja sen seudun poikalapsen, jotka olivat kaksivuotiset, taikka nuoremmat. Hän toivoi Jeesuksenkin niiden joukossa murhaavansa.

3. Wasta sitten, kun Herodes oli kuollut, ilmestyi Herran enkeli taas Jusefille unessa ja sanoi: „Nouse, ota lapsi äitinsä ja mene Israelin maalle takaisin, sillä ne owat kuolleet, jotka lapsen henkeä wäijywät!“ Niin hän nousi ja meni Israelin maalle ja asui Galilean maassa Natsaretin kaupungissa.

4. Ja lapsi kasvoi ja wahiwistui hengessä, ja täytettiin wiisaudella. Ja Jumalan armo oli Hänen kanssansa. (Math. 2: 13—23).

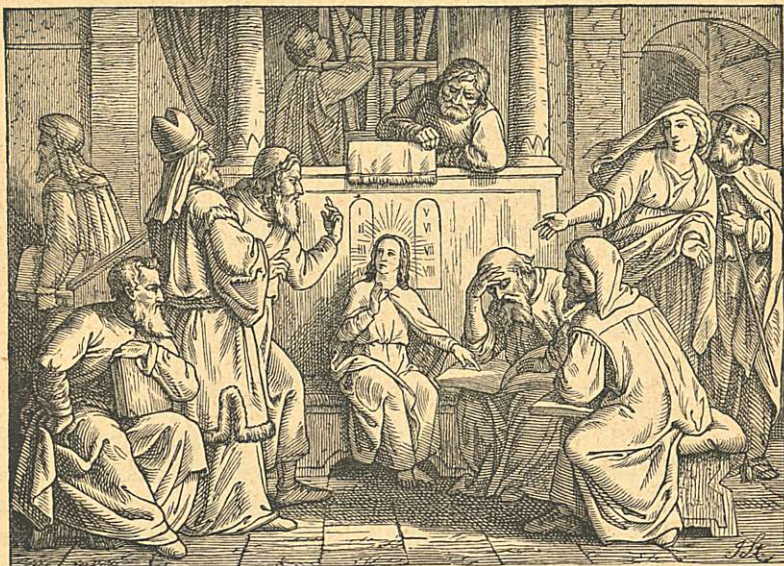
Jumala tekee kawalain aiwoitukset tyhjäksi, ettei heidän kätensä wo mitään toimittaa.

8. Jeesus kahdentoista wuotisena templissä.

1. Jeesuksen wanhemmat waelsiwät joka wuosi pääsiäisjuhalle Jerusalemiin. Kun Jeesus oli kahdentoista wuotinen, ottiwat he Hänen mukaansa. Mutta kun juhlapäiwät olivat kuluneet, läksiwät wanhemmat kotimatkalle, waan Jeesus jäikin Jerusalemiin; jota ei Jusef eikä Hänen äitinsä huomanneet, waan luulivat Hänen olewan matkaseurassa. He käwiwät yhden päiwän matkan, etsien Häntä lankoin ja tuttawain seasta. Mutta kun he eiwät Häntä löytäneet, palasiwät he Jerusalemiin, etsien häntä.

2. Wasta kolmen päiwän perästä löysiwät he Hänen templissä istuwan opettajain keskellä, kuultelewan heitä ja kyselewan heiltä. Ja kaikki, jotka Hänen kuuliwät, hämmästyiwät Hänen ymmärryksiensä ja wastauksiansa. Ja Maria sanoi Hänelle: „Poikani,

miksi meille näin teit? Katso isäni ja minä olemme murehtien etsineet Sinua!" Ja Hän sanoi heille: „Miksi te Minua etsitte? Ettekö tiedänneet, että Minun pitää niissä oleman, jotka Minun Isäni ovat?"

3. Sitten meni Hän heidän kanssansa Natšaretiin, ja oli heille alamaian. Ja Jeesus menestyi wiisaudessa, ijässä ja armonssa Jumalan ja ihmisten edessä. (Luuk. 2: 41—52).

Kuin ka ihanaat owat Sinun asuinijäsi, Herra Zebao? Sieluni ikäwöitsee ja halajaa Herran esikartanoihin.

9. Jeesus siunaa lapsia.

Kerran äidit toivat lapsia Jeesuksen tykö, että Hän heitä siunaisi; niin opetuslapset muhtelivat heitä, jotka niitä toivat. Mutta koska Jeesus sen näki, närkästyi Hän ja sanoi heille: „Sallikaat lasten tulla minun tyköni ja älkäätki kieltäkö heitä; sillä senkaltaisten on Jumalan waltakunta. Totisesti sanon minä teille: Jokainen, joka ei Jumalan waltakuntaa ota vastaan niinkuin lapsi, ei hän suinkaan siihen tule sisälle.” Ja Hän otti heitä syliinsä, pani kätensä heidän päällensä ja siunasi heitä. (Mark. 10: 13—16).

Joka itsensä ylentää, se aletaan; ja joka itsensä alentaa, se yletään.

10. Jeesus herättää Nain'in lesken pojan.

1. Tapahtui, että Jeesus meni kaupunkiin, jonka nimi oli Nain. Kun hän kaupungin porttia lähestyi, katsi, kannettiin ulos kuollutta, jota oli leski-äidin ainoa poika. Ja paljo kaupungin kansaa kävi hänen kanssansa. Koska Herra hänen näki, armahti Hän häntä ja sanoi hänelle: „Mä itke!“ Sitten meni Hän ja rupefi paariin, ja kantajat seisahtuivat. Ja Jeesus sanoi: „Nuorukainen, Minä sanon sinulle: nouste ylös!“ Niin kuollut nousi istualle ja rupefi puhumaan. Ja Jeesus antoi sen hänen äidillensä.

2. Mutta pelko tuli kaikille. Ja he kunnioittivat Jumalaa sanoen: „Suuri profeta on noussut sekaamme, ja Jumala on kansaansa etsinyt.“ (Luk. 7: 11—16).

Jeesus sanoo: Joka usko Minun päälleni, hän elää, ehkä hän olisi kuollut.

11. Jeesus asettaa myrskyn.

1. Jeesus purjehti opetuslastensa kanssa Genesaretin meren ylitse. Matkalla nousi raju-ilma, niin että aallot peittivät haahden. Mutta Jeesus nukkui. Niin opetuslapset herättivät Häntä, sanoen: „Herra, auta meitä, me hukumme!“ Hän sanoi heille: „Te heikko-uskoiset, miksi te olette pelkurit?“ Niin Hän nousi ja asetti tuulen ja meren, ja se tuli juuri tyveneksi.

2. Niin ihmiset ihmettelivät sanoen: „Millinen Tämä on, sillä tuulet ja meri ovat Hänelle kuuliaiset?“ (Math. 8: 23—27).

12. Vuorisaarna.

1. Kerran astui Jeesus ylös vuorelle, ja opetti sieltä kansaa sanoen:

2. Autuaat ovat hengellisesti waiwaiset; sillä heidän on taiwaan waltakunta. Autuaat ovat murheelliset; sillä he saawat lohduituksen. Autuaat ovat siwiät; sillä he saawat maan periiä. Autuaat ovat, jotka isoowat ja janoowat wanhurskautta; sillä he rawitaan. Autuaat ovat laupiaat; sillä he saawat laupenden. Autuaat ovat puhtaat sydämeistä; sillä he saawat nähdä Jumalan. Autuaat ovat rauhan tekijät; sillä he pitää Jumalan pojiksi kutsuttaman. Autuaat ovat, jotka wanhurskanden tähden wainotaan; sillä heidän on taiwaan waltakunta.

3. Koska te rukoulette, niin älkää olko paljo puhuwaiset, niinkuin pakanat; sillä he luulewat itseänsä paljon puheenja tähden kuul-

tawan. Sentähden älkäätkä olko heidän kaltaisensa; sillä teidän Jänne tietää kyllä, mitä te tarwitzette, ennenkuin te Häneltä rukoilettekaan.

4. Anna sille, joka sinulta anoo; ja älä käännä itseäsi pois siltä, joka lainaa pyytää. Koskas almua annat, niin älä edelläsi torwella soita, miten ulkofullatut tekewät. Totisesti sanon minä teille; he owat saaneet palkkansa. Mutta koska sinä almua annat, niin älköön wasen kätesi tietkö, mitä oikea kätesi tekee.

5. Älkäätkä tawarata kootko maan päällä, kusja koi ja ruoste raiskaawat; waan kootkaat teillenme tawaraa taiwaassa, kusja ei koi eikä ruoste raiskaa ja kusja eiwät warkaat kaiwa eiwätkä warasta. Sillä kusja teidän tawaranne on, siellä on teidän sydamennekin.

6. Anokaat, niin teille annetaan; etsikäätkä, niin te löydätte; kolkuttakaat, niin teille awataan! Sillä jokainen, joka anoo, hän saa; ja joka etsii, hän löytää; ja kolkuttawalle awataan.

7. Menkäätkä ahtaasta portista sisälle; sillä se portti on lawea ja awara tie, joka wie kadotukseen; ja niitä on monta, jotka sitä sisälle menewät. Mutta se portti on ahdas, ja tie kaita, joka wie elämähen; ja harwat owat, jotka sen löytävät.

8. Kaikki mitä te tahdotte, että ihmiset teille tekisiwät, se tehkäätkä myhös heille; sillä tämä on laki ja profetat.

9. Ei jokainen, kuin sanoo Minulle; Herra, Herra, pidä tuleman taiwaan waltakuntaan; mutta joka tekee Minun Jäni tahdon, kuin on taiwaisja.

10. Koska Jesus oli lopettanut nämä puheet, niin kansa hämmästyi Hänen oppiansa; sillä Hän opetti heitä woimallisesti, eikä niinkuin kirjanoppineet. (Math. 5—7).

13. Jesus otetaan kiinni.

1. Jesus oli silloin 30 vuoden wanha, kun Hän alkoi opettamaan kansaa ja parantamaan sairaita. Kolme vuotta waelsi Hän ympäri maata. Missä ikänä Hän tapasi apua etsiwän sairaan, sen Hän paransi; — ja murheellisen syntisen, sen sielun Hän rawitsi armolla ja laupudella. Mutta ylpeitä fariseuksia ja kirjanoppineita muhteli Hän heidän ulkofullaisuudestaan ja wäärhydestänsä. Sentähden he suuttuivat Jesukseen ja etsiwät Häntä tappaaksensa.

2. Yksi Jesuksen opetuslapsi, Juudas Iskariot, oli antanut itsensä kokonaan pahan hengen haltuun. Juudas lupasi Jesuksen

saattaa fariseuksille ja päämiehille, jos nämä antaisivat hänelle rahaa. Niin he ihastuivat ja lupasivat Juudas Iskariotille 30 hopeapenninkä.*) Siitä ajasta alkaen etji hän tilaisuutta pettääkseenä Jesusta.

3. Kun Jeesus Tuorstai iltana, Pääsiäisen edellä, oli syönyt pääsiäislampaan, ja asettanut Herran Ohtoollisen, meni Hän yhden-toista opetuslapsensa kanssa Jerusalemistä Getsemanen yrittitarhaan rukoilemaan Jhältä Jumalalta voimaa, woidaksensa olla kestäväinen huomisin tapahtuwasssa ristin tuolemassa. Sinne tuli Juudas Iskariot sotamiesten kanssa, ja he ottiwat Jeesuksen kiini. (Math. 26).

14. Jeesus tuomitaan kuolemaan.

1. Heti samana iltana wiettiin Jeesus ylimmäisen papin, Kalfan, tykö, johon kirjanoppineet ja wanhimmat oliwat kokoontuneet Jesusta tuomitsemaan. Monta wäärää todistajaa tuotiin Häntä vastaan. Mutta heidän todistuksensa eiwät olleet soweliaat. Wimein pappein päämies nousi ja sanoi Jeesukselle: „Minä wannotan Sinua elävän Jumalan kautta, ettäs sanot meille, oletkos Kristus, Jumalan Poika.“ Ja Jeesus sanoi hänelle: „Sinäpä seu sanoit.“ Silloin repäisi pappein päämies waatteensa, sanoen: „Hän on pilkannut Jumalata. Mitä me enää todistajia tarwitsemme? Katso, nyt te kuulitte Hänen pilkkansa.“ Mutta he wastasiwat: „Hän on wikapää kuolemaan.“

2. Seuraawana aamuna sangen warhain weiwät päämiehet Jeesuksen maaherra Pontius Pilatuksen tykö, sanoen: „Tämän me löhyimme kansaa wiettelewän, ja kieltävän keisarille weroa maksamasta, sanoen olevansa kuningas Kristus.“ Kun Pilatus oli Jesusta tutkinut, sanoi hän: „En minä löydhä yhtään syhtä hänesä.“ Sillä hän tiesi, että he oliwat Hänen kateudesta ja wihasta antaneet ylön. Mutta kansa tahtoi Jesusta ristiin naulita.

3. Niin Pilatus antoi Jesusta ruoskia kansan edessä, toiwoen, että he sitten Häntä armahtaisiwat. Mutta kansa huusi suurella äänellä: „Ristiin naulitse, ristiin naulitse Häntä! Jos sinä Hänen päästät, et ole keisarin ystäwä.“

4. Kun Pilatus näki, ettei mitään anttaa taitanut, waan aina suurempi pauhina tuli, otti hän wettä, pesi kätensä kansan edessä ja

*) 30 hopeapenninkä eli hopeasikeliä oli orjan hengen hinta ja tekee Suomen rahassa noin 112 markkaa, Dahlberg'in selit. mukaan.

sanoi: „Wiaton olen minä Tämän wanhurksaan miehen wereen, katso-
kaat itseänne!“ — Silloin kaikki kansa huusi: „Hänen werensä tul-
toon meidän ja meidän lastemme päälle!“

Silloin tuomitfi Pilatus Jesuksen ristiin naulittawakfi.

5. Mutta kun Juudas Iskariot kuuli Jesuksen kuolemaan
tuomitukfi, tuli hän sangen murheellisekfi. Hän meni pois ja hirtti
itsensä. (Math. 26, 27).

15. Jeesus ristillä.

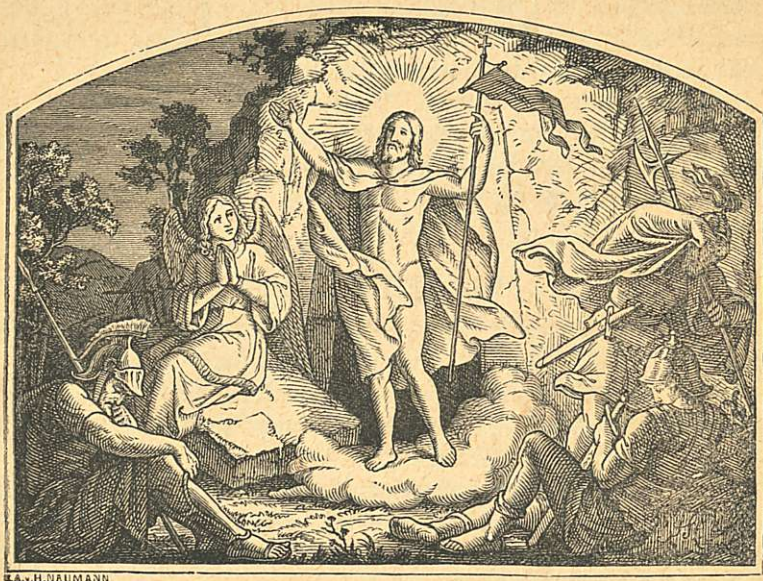
1. Sitten wiettiin Jeesus ristiinnaulittawakfi. Ja Häntä seu-
rafi suuri joukko kansaa ja waimoja, jotka itkiwät ja parkuivat.

2. Kun he tulivat Golgatan kukkulalle, siinä he Hänen ris-
tiinnaulitsivat, ja kaksi pahantekijää Hänen kansansa, yhden oike-
alle ja toisen wasemmalle puolelle.

3. Ristinpuussa riippuessaan sanoi Jeesus: „Isä, anna heille
anteekfi, sillä eiwät he tiedä, mitä he tekewät!“ Toinen pahanteki-
jöstä pilkkasi Häntä ja sanoi: „Jos Sinä olet Jumalan poika,
niin auta itseäsi ja meitä!“ Mutta toinen muhteli häntä ja sanoi:
„Etkö sinäkään Jumalaa pelkää, waikkas olet yhdesnä kadotukses-
sa? Mehän saamme ansioittemme mukaan, mutta ei Tämä mitään pa-
haa tehnyt.“ Sitten sanoi hän Jesukselle: „Herra, muista minua,
koskas tulet waltakuntaasi!“ Jeesus sanoi hänelle: „Totisesti sanon
Minä sinulle: tänä päivänä pitää sinun oleman Minun kanssani
paradiisissa.“

Vähes kuudennella hetkellä (kello 12 aikana) tuli synkeä pimeys,
joka kesti yhdeksänteen hetkeen asti (3 aika). Silloin Jeesus huusi
suurella äänellä: „Minun Jumalani, Minun Jumalani! Miksi
Minun ylös annoit?“ Sitten sanoi Hän: „Minä janoon.“ Ja
he tarjosivat Hänelle etikkaa juoda. Kun Jeesus oli etikkaa ottanut,
sanoi Hän; „Se on täytetty.“ Wiimmeisekfi huusi Hän suurella
äänellä: „Isä, Sinun käsiisi annan Minä henkeni.“ Sitten kallisti
Hän päänsä ja antoi henkensä.

4. Ja katso, templin esiwaate repefi kahtia ylhäältä alas asti.
Maa järjisi, kalliot halkesiwat, haudat aukeniwat ja monta pyhäin
ruumista nousi ylös. Mutta päämies ja ne, jotka wartioimassa
oliwat, sanoiwat: „Totisesti oli Tämä hurskas ihminen ja Juma-
lan poika.“ (Math. 27).

L. A. V. H. HAUMANN

16. Jesuksen hautaaminen, ylös nouseminen ja taivaaseen astuminen.

1. Saman päivän, eli Piitkänperjantain illalla tulivat Nikodemus ja Josef arimatialainen. He ottivat Jesuksen ruumiin alas rististä ja paniivat sen nuteen hautaan, joka oli kalliohon hakattu.

2. Kolmantena päivänä eli Sunnuntaina, jonka me Väästiais-päiväksi sanomme, tapahtui warhain aamulla suuri maan järistys. Silloin Jeesus nousi elävänä ylös haudasta. Vielä waelsti Hän 40 päivää täällä maan päällä. Tällä ajalla Hän ilmestyi usein opetuslapsillensa ja puhui heille Jumalan waltakunnasta.

3. Wimmeijen kerran kokosi Hän 11 opetuslastansa Oljymäelle ja sanoi heille: „Muuntaman päivän perästä te saatte Pyhän Hengen. Ja teidän pitää Minun todistajinani oleman sekä Jernsalemisja, että Jundeassa ja Samariassa, ja sitten maailman ääriin.“ Kun Hän tämän sanonut oli, sumasi Hän heitä. Sitten otettiin Hän ylös heidän nähtensä, ja pilwi wei Hänen heidän silmänsä edestä. Ja Hän istui Isän Jumalan oikealle kädelle. (Math. 27, 28. Ap. Tef. 1).

IV. Kristin opin pääkappaleet.

1. Herran rukous.

Isä meidän, joka olet taiwaissa. Pyhitetty olkoon Sinun nimes. Lähestyköön Sinun waltakuntas. Tapahutkoon Sinun tahtos, niin maassa, kuin taiwaassa. Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme. Ja anna meille meidän syntimme anteeksi, niinkuin mekin anteeksi annamme meidän wewollisillemme. Ja älä johdata meitä kiusaukseen. Mutta päästä meitä pahasta. Sillä Sinun on waltakunta ja woima ja kunia, ijankaikkisesti. Amen.

Sis, Isä, ilolla Jesuksen nimeen tulen,
Ja sanon uskossa: „Mä, lapses, tässä olen!“
Mä uskon toivoen: Et kuulet pyyntöni;
Woit, tahdot, teetkin sen, Mint' armos lupasi.

(U. W. k. 329: 4).

2. Uskon tunnustus.

1. Minä uskon Jumalan päälle, Isän Kaikkiwaltiaan, taiwaan ja maan Luojan.

2. Minä uskon Jesuksen Kristuksen päälle, Hänen ainoan Poikansa, meidän Herramme, joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitseestä Mariasta; piinattiin Pontius Pilatuksen aikana, ristiinnaulittiin, kuoletettiin ja haudattiin, astui alas helwettiin; kolmantena päivänä nousi ylös kuolleista; astui ylös taiwaaseen, istuu Isän Jumalan kaikkiwaltiaan oikialla kädellä; sieltä on tulewa tuomitsemaan eläviä ja kuolleita.

3. Minä uskon Pyhän Hengen päälle; yhden pyhän yhteisen seurakunnan, pyhain ihmisten yhteyden, syntein anteeksi saamisen, ruumiin ylösnousemisen ja ijankaikkisen elämän. Amen.

Kun Herra mua paimentaa, Ei multa mitään puutu;
Hän kaitsemasta minua Ei wäsy, ei Hän muutu;
Kawitsee taiwaan leiwällä, Ja elämän myös wedellä
Sieluni wirwoittaapi.

Hän sielulleni walmistaa Runsaaimman armopyhdän,
Ja Hengellään mua wahwistaa, Ett' ilon suuren löydän;
Mua hywyhdellään noudattaa Ja armollansa taluttaa
Jäästin majoihinja.

(U. W. k. 275: 1, 4).

3. Jumalan kymmenen käskyjanaa.

1. Minä olen Herra, sinun Jumalas. Ei sinun pidä muita jumalia pitämän Minun edessäni.

2. Ei sinun pidä turhaan lausuman sinun Herras Jumalas nimeä; sillä ei Herra pidä sitä rankaisematta, joka Hänen nimensä turhaan lausuu.

3. Muista lepopäivää, ettäs sen pyhittäisit.

4. Sinun pitää kunnioittaman isänsä ja äitiänsä, ettäs menestyisit ja kauwan eläisit maan päällä.

5. Ei sinun pidä tappaman.

6. Ei sinun pidä huorin tekemän.

7. Ei sinun pidä warastaman.

8. Ei sinun pidä määrää todistusta sanoman sinun lähimmäistäs vastaan.

9. Ei sinun pidä pyytämän sinun lähimmäises huonetta.

10. Ei sinun pidä himoitfeman sinun lähimmäises emäntää, eikä hänen palvelijatansa, eikä piikaansa, eikä karjaansa, eikä juhtaansa, taikka muuta, mikä hänen omansa on.

Pelkää ja rakasta Jumalaa, ja pidä Hänen käskynsä, sillä näin janoo Hän:

Minä Herra, sinun Jumalas, olen kiivas Jumala, joka efsiskelen isäin pahat teot lasten päälle kolmanteen ja neljänteen polween, jotka Minua wihaawat; ja teen laupeuden monelle tuhannelle, jotka Minua rakastawat ja pitävät Minun käskyni.

O Herra, puhdas sydän luo,
Minuhun henti wahwa,
Kiusauksissa apu tuo,
Ett' ei ne woittaa mahda!

Sä olet pyhitykseni,
Siis pyhitä mun mieleni
Ja elämäni kaikki!
(U. W. t. 386: 7).

4. Rasteen sakramentti,

jonka Herramme Jeesus Kristus asetti wähää ennen taiwaaseen astumistansa, näillä sanoilla:

1. Minulle on annettu kaikki woima taiwaassa ja maan päällä. Mentäät siis ja tehkäät kaikki kansat Minun opetuslapsikseni, kastaen heitä nimeen Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen, ja opettaen heitä pitämään kaikki kuin Minä olen teidän käskenyt.

2. Joka usko ja kastetaan, se tulee autuaaksi; mutta joka ei usko, se kadotetaan.

Ellei joku synny wedestä ja Hengestä, ei hän taida Jumalan valtakuntaan sisälle tulla. Mitä lihasta syntynyt on, se on liha; ja mitä Hengestä syntynyt on, se on Henki.

3. Hänen laupeutensa kautta Hän meidän autuaaksi teki, uuden syntymisen peison ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta, jonka Hän meidän päällemme, Jesuksen Kristuksen meidän Wapauttajamme kautta, runsaasti muodattanut on, että me Hänen armonsa kautta wanhurskain tulisimme ja ijankaikkisen elämän perillisiksi, toivon jälkeen. Tämä on totinen sana.

4. Me olemme Kristuksen kansja haudatut kaasteen kautta kuolemaan, että, niinkuin Kristus on kuolleista Jän kunnian kautta herätetty, niin pitää meidänkin uudessa elämässä waeltaman.

Elämän kirjahan kun Herran
 Mun nimeni on otettu,
 Mua auta, ett'en turhaan, Herran',
 Olisi kuoloos kastettu;
 Suo ett'ei mikään woima wois
 Mua kädestäsi ryöstää pois!
 (U. W. f. 180: 4).

5. Nippi ja synnin päästö.

1. Laupias Jumala, rakas taiwaallinen Jä, jonka laupeudella ei loppua ole! Sinä, joka olet kärsiwällinen, pitkämielinen ja suuresta armosta anteeksi annat pahat teot, rikokset ja synnit. Me olemme tehneet syntiä isämme kansja; me olemme wäärin tehneet, olleet jumalattomat ja Sinun mieles rikkoneet; Sinua vastaan me olemme syntiä tehneet ja Sinun edessäs pahoin tehneet; mutta älä muistele entisiä pahoja tekojamme. Armahda meitä nopeasti; sillä me olemme sangen wiheliäisiksi tulleet. Auta meitä, Jumala, meidän Wapauttajamme, Sinun nimes kunnian tähden. Wapahda meitä ja anna meille kaikki meidän syntimme anteeksi, ja anna meille Pyhän Henges armoa, että luopuisimme syntisestä elämästämme ja saisimme Sinun tykönäs ijankaikkisen elämän; Sinun Poikas, Jesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta. Amen.

2. O Sinä kaikkein armollisin, ristiinnaulittu Herra Jesus Kristus, armahda minua waiwaista syntistä ja katshda minun puoleeni Sinun laupeutes silmillä, niinkuin Sinä katsoit Pietarin puoleen jalissa, koska hän Sinun keltänyt oli, ja niinkuin Sinä katsoit syntisen waimon puoleen pöydän tykönä fariseuksen huoneessa ja ryöwärin puoleen ristin-

puussa, ja anna minulle Sinun kaikkein pyhimmän armon kautta, että minä ynnä Pietarin kanssa itkisin minun syntejäni, sen syntisen vaimon kanssa Sinua sydämeistäni rakastaisin ja ryövärien kanssa katjelin Sinun pyhiä kasvojas iankaikkisesti. Amen.

3. Se murhe, joka Jumalan mielen jälkeen tapahtuu, saattaa katumisen autuudeksi, jota ei yksikään kadu; mutta maailman murhe saattaa kuoleman (2 Kor. 7: 10).

Jos me tunnustamme meidän syntimme, niin Hän on uskollinen ja hurškas, joka meille synnit anteeksi antaa ja puhdistaa meitä kaikesta wääryydestä (1 Joh. 1: 9).

Minä, Minä pyhin pois sinun ylitsekäymises Minun tähteni, ja en muista sinun syntejäs (Jes. 43: 25).

Joiille te synnit anteeksi annatte, niille ne anteeksi annetaan; ja joille te ne pidätte, niille ne owat pidetyt (Joh. 20: 23).

Kohjennu siis sielu parta,
Joka kannat murhetta;
Heitä surus, sydän arka,
Surustas ei apua!
Suur' on syntis surteus,
Mutta Herran laupeus
Ääretön se ompe aiwan,
Käppä yli maan ja taiwaan.

(U. W. t. 253: 8).

5. Alttarin sakramentti,

jontä Herramme Jeesus Kristus asetti wähää ennen kuolemaansa.

Meidän Herra Jeesus Kristus sinä yönä, jona Hän petettiin, otti leiwän, kiitti, mursi ja antoi opetuslapsillensa ja sanoi: Ottakaat ja syököät! Tämä on Minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan. Se tehköät Minun muistokseni!

Samalla muotoa otti Hän myös kalsin, kiitti ja antoi opetuslapsillensa ja sanoi: Ottakaat ja juokaat tästä kaikki! Tämä on se uuden testamentin kalkki Minun weresjäni, joka teidän ja monen edestä wuodatetaan syntein anteeksi antamiseksi. Se tehköät, niin usein kuin te juotte, Minun muistokseni!

Tää herktu aiwan kallis on
Ja loppumaton, puutteeton,
Dn taiwaan manna sielullen,
Se tuottaa elon iäijän.

(U. W. t. 189: 5).

V. Rufoutjia.

1. Lasten rufous.

Herra Jumala, taiwaallinen isä! Me rukoilemme Sinua, rakkaan Poikas Jeesuksen Kristuksen tähden. Anna meille pyhä armos, että me oikiasja uskosja, hywisjä taiwoisja ja opisja päiwä päiwältä kaswaisimme ja lisääntyisimme. Warjele ja suojele meitä, vanhempianme ja esivaltaamme tänä päiwänä synnistä, wahingosta ja kaikesta pahasta. Amen.

Suo armon ajan oikein käytän
Ja pyhää mieltäs noudatan,
Suo tehtäväni kaikki täytän

Ja liittos pidän ainian,
Niin armohosi turwatan
Ihäisen perin autuuden.
(Weisutaan kuin wirsi 314. U. B. t.)

2. Namurufous.

Minä kiitän Sinua, Jumala, rakas taiwaallinen Isäni, Jeesuksen Kristuksen Sinun rakkaan Poikas kautta, että minua tänä yönä kaikesta wahingosta ja waarasta armollisesti warjellut olet, ja rukoilen Sinua: anna minulle anteeksi kaikki minun syntini, ja warjele minua armollisesti tänä päiwänä synneistä ja kaikesta pahasta, niin että minun elämäni ja kaikki minun työni Sinulle kelpaisivat. Minä annan itseni, ruumiini ja sieluni ja kaikki mitä minulla on Sinun haltuus ja huomaas. Sinun pyhät enkelis olkoot minun kansjani, Sinun Pyhä Henkes walaistoon ja hallitkoon minua, ettei paha wihollinen minusta mitään woittaisi. Amen.

Mua Pyhä Henkes hallitkoon,
Ett' elää aina woisin,
Niin kuin Sun pyhä tahtos on,
En tetis koskaan toisiin;

O Herra mua suojele
Ja tekemästä warjele
Sun käskyjä vastaan!
(U. B. t. 456: 3).

3. Ghtoorufous.

Minä kiitän Sinua, Jumala, rakas taiwaallinen Isäni, Jeesuksen Kristuksen Sinun rakkaan Poikas kautta, että minun tänä päiwänä kaikesta wahingosta ja waarasta armollisesti warjellut olet; ja rukoilen Sinua: anna minulle anteeksi kaikki minun syntini, ja warjele minua armollisesti tänä yönä synneistä ja kaikesta pahasta, niin että minun elämäni ja kaikki minun työni Sinulle kelpaisivat. Minä annan itseni, ruumiini ja sieluni ja kaikki mitä minulla on, Sinun haltuus ja huomaas. Sinun pyhät enkelis olkoot minun kansjani, Sinun Pyhä Henkes walaistoon ja hallitkoon minua, ettei paha wihollinen minusta mitään woittaisi. Amen.

Wartioitse meitä Herra, rakas taiwaallinen isä! ja warjele meitä siltä kawalalta kiusaajalta, joka aina käy ympäri, etsien kenen hän saisi

niellä. Anna meille armoa, että me wahwalla uskolla miehuullisesti häntä wastustaisimme, ja tänä yönä Sinun pyhän warjelukses alla murheetonna lepäisimme; Sinun rakkaan Poikas, Jesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta. Amen.

Anteeksi anna rikoksen,
Ja taikki suuret syyni
Sun Poikas kautta Jesuksen!
Hän matsoi welkan' tyyni.

Ah, kuule huokaukseni
Ja armoisesti auta,
Kelwatkoon Sulle huutoni
Jesuksen nimen kautta!

(U. W. t. 436: 2, 10).

4. Rufous ruoalle käydessä.

Rakkein silmät wartioitsawat Sinua, Herra, ja Sinä annat heille ruoan ajallansa. Sinä awaat kätes ja siunauksellas ravittet kaikki, jotka elävät. Runnia olkoon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle Hengelle, niinkuin alusta on ollut, nyt ja aina ijankaikkijesta ijankaikkiseen. Amen.

Sua, Jeesus rakas Herramme,
Rufoksen harihasti,
Sä että aina ruokamme
Siunaisit runsahasti!

5. Kiitos ruoan jälkeen.

Kiittäkäämme Herraa, sillä Hän on hyvä, ja Hänen laupeutensa pysyy ijankaikkisesti; joka eläimille antaa heidän ruokansa ja kaarneen pojillekin, jotka Häntä awuksensa huutawat. Runnia olkoon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle Hengelle, niin kuin alusta on ollut, nyt ja aina ijankaikkijesta ijankaikkiseen. Amen.

Sua, Jeesus, kiitän röyrästi
Ruoasta ruumivimme!
Myös olkoon kallis sanasi
Ravinto sielujemme!

6. Siunaus.

Herra siunatkoon meitä ja warjeltkoon meitä; Herra walis-
tatkoon kaswonsa meidän päällemme ja olkoon meille armollinen;
Herra kääntäköön kaswonsa meidän puoleemme ja antakoon meille
ijantaittisen rauhan! Nimeen Isän ja Pojan ja Pyhän Hen-
gen! Amen.

Herra, turwa omiesi,
Woibeltusi auttaja,
Siunaa laumaa lampaittesi,

Solho, kaitse, wirwoita,
Auta ahtahalla tiellä,
Runnialla kruunaa siellä!

(U. W. t. 300: 7).

Sapiset 1.
Ojala

M B 6854

Sisällys:

Sivun.

I. Kirjainten tunteminen ja tawaaminen.

Sivun.

1. Pienet kirjaimet ja ysfinaäffä tawuja	3
2. Yffitawuiffa fanoja	5
3. Raffitawuiffa fanoja	5
4. Yfot kirjaimet	6
5. Monitawuiffa fanoja	7
6. Suomalainen kirjaimisto	9
7. Bieraat kirjaimet	9
8. Täyfinäinen kirjaimisto	10
9. Wälimerkit	10
10. Numerot	10

II. Sijawa luku.

1. Koti	11
2. Lapsen laulu	12
3. Lauri ja hänen leiffitowerinsa (Lasten kwwalehti)	13
4. Kehtolaulu (Samoin)	14
5. Nukku-Matti ja Uni-Jukka (Einiön aapinen)	14
6. Uusi ystäwä (Lasten kuwal.)	15
7. Pääskynen (Pikku palleroilille)	16
8. Kettu ja kalastaja (Topefinuksen Luonnon kirja)	17
9. Tipu, tipu (Pikku palleroi.)	18
10. Erään lapsen lupaus (Lasten kwwalehti)	18
11. Kirkkomaata	19
12. Lasten wirji (Uusi Wirjikirja)	20

13. Raffi Joulu-iltaa (Lasten kuwal.)	21
14. Lasten Joulu laulu (Einiön aapinen)	22
15. Pääskyt ja warpunen (Topefinuksen Luonnon kirja)	22
16. Suwella	23
17. Lumijilla olleffa (D. Wuorinen)	24
18. Kadonnut rahakultaro (Lasten kwwalehti)	25
19. Mateltawaa (Samoin)	26
20. Ojota minulte tie (Samoin)	26
— Piäffs: kirjoitus harjoituksia p. m.	27

III. Pyhän Raamatun

fertomuksia 31

IV. Kristin opin pääkappaleet.

1. Herran rukous	43
2. Uskon tunnustus	43
3. Jumalan kymmenen käskyä	44
4. Kasteen sakramentti	44
5. Rippi ja synnin päästö	45
6. Alttarin sakramentti	46

V. Rukouksia.

1. Lasten rukous	47
2. Amurukous	47
3. Ehtooukous	47
4. Rukous ruualle käydesjä	48
5. Kiitos ruoan jälkeän	48
6. Siunaus	48

Uusia oiwalliffa oppikirjoja:

- Lukukirja lapsille.** Ensimmäistä lukemisen ja kirjoituksen opetusta warten, toimitti K. Raitio. Toinen painos. Hinta 85 p.
- Toinen lukukirja.** Toimitti K. Raitio. Hinta fid. 1 m. 25 p.
- Biblian historia.** Kansakouluja warten kirjoitti lehtori K. M. Hougberg (Waaranan). Runsaasti kuwilla kunnistettu. Hinta fid. 85 p.
- 110 Wirttä koonnut Uudesta Wirjikirjasta** prowasti B. Sarlin. Hinta fid. 30 p. — Zo lewinnyt 40,000 kpl. — 100 kpl. makkaa wain 22 m.
- Laskuopin fertauskirja.** Seminareja ja kansakouluja kuin myös itseffeen oppiwia warten kirjoitti K. Suomalainen. Hinta 1 m. 25 p.
- Pikku laskuoppi.** Kiertoouluja warten. Kirj. K. Suomalainen. 45 p.
- Laskuoppiliffa esimerkkejä** kokosi K. Suomalainen. Wihkon hinta 25 p.
- Suomen kielioppi** kansakouluja warten kirj. Arwi Jännes. Hinta 35 p.
- Maantieteen oppikirja.** Kansakouluja warten. Kirjoitti A. Th. Genetz. Kuwilla warustettu. Hinta 1 m.
- Meinen historia.** Kansakouluja warten kirjoitti G. Pira. Tarkastamalla fuomennettu. Kuwilla warustettu. Hinta fid. 85 p.